

Barnets delaktighet i utvecklingen av utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken

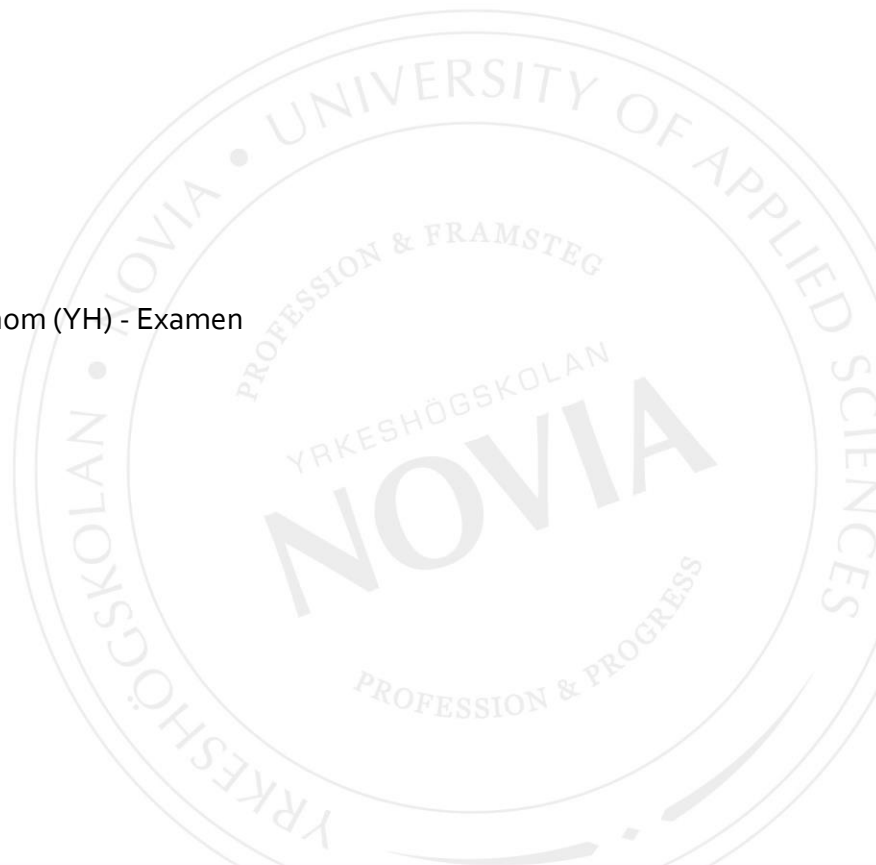
En kartläggning av familjers åsikter om utomhusvistelsen
inom Kimitoöns kommun

Ronja Backman
Sofia Behm
Lina Fritzén
Miranda Grönqvist
Emma Nurminen
Matilda Strömberg

Examensarbete för socionom (YH) - Examen

Utbildning till socionom

Åbo 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Ronja Backman, Sofia Behm, Lina Fritzén, Miranda Grönqvist, Emma

Nurminen, Matilda Strömberg

Utbildning och ort: Det sociala området, Åbo

Handledare: Susanne Davidsson

Titel: Barnets delaktighet i utvecklingen av utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken – En kartläggning av familjers åsikter gällande utomhusvistelsen inom Kimitoöns kommun

Datum 04.05.2018

Sidantal 47

Bilagor 9

Abstrakt

Detta examensarbete är ett beställningsarbete av Kimitoöns kommun. Småbarnspedagogiken inom kommunen har jobbat med projektet DuMeNaturen mellan åren 2016–2017. Projektet riktades till dagvårdsenheterna inom kommunen och målet var att utveckla och öka utomhusvistelsen inom småbarnspedagogiken.

Syftet med examensarbetet var att genom en enkätundersökning kartlägga och presentera vad barn födda mellan åren 2012–2013 och deras vårdnadshavare inom Kimitoöns kommun anser om utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken. Syftet var även att presentera utvecklingsförslag för Kimitoöns kommun utifrån kartläggningen.

Examensarbetet stöder barnets delaktighet och medverkan i planeringen av utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken. Betydelsen av barnets rätt att bli hört och vara delaktigt har varit en grundläggande del i utformningen av examensarbetet. Detta arbete har gjorts utgående från en barnsyn där barnets röst och det kompetenta barnet lyfts fram.

I resultatredovisningen är svaren från enkäterna sammanställda och analyserade. Enkätundersökningens resultat har bidragit till utvecklingsförslag för Kimitoöns kommun i fråga om utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken. Utvecklingsförslagen baserar sig på barns och vårdnadshavarnas åsikter om utomhusvistelsen inom kommunen.

Språk: Svenska

Nyckelord: småbarnspedagogik, enkätundersökning, utomhuspedagogik, resursstarka barnet

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Ronja Backman, Sofia Behm, Lina Fritzén, Miranda Grönqvist, Emma Nurminen, Matilda Strömberg

Koulutus ja paikkakunta: Sosiaalialan koulutusohjelma, Turku

Ohjaaja: Susanne Davidsson

Nimike: Lasten osallistuminen ulkoilmatoiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuksessa –
Kartoitus perheiden mielipiteistä ulkoilmatoiminnasta Kemiönsaaren kunnassa

Päivämäärä 04.05.2018

Sivumäärä 47

Liitteet 9

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on tehty tilaustyönä Kemiönsaaren kunnalle. Kunnan varhaiskasvatus on työstänyt hanketta DuMeNaturen vuosina 2016–2017. Hankkeen tavoite on ollut kehittää ja lisätä ulkoilua lasten varhaiskasvatuksessa, ja on suunnattu kunnan päivähoidon ja perhepäivähoitoyksiköihin.

Opinnäytetyön tarkoitus oli kyselylomakkeiden kautta kartoittaa ja esittää vuonna 2012–2013 syntyneiden lasten sekä heidän vanhempien mielipiteitä ulkoilmatoiminnasta varhaiskasvatuksessa Kemiönsaaren kunnassa. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös, että kartoituksen perusteella antaa kehitysehdotuksia Kemiönsaaren kunnalle.

Opinnäytetyö tukee lasten osallistumista ja vaikuttamista ulkoiluaktiviteettien suunnittelussa varhaiskasvatuksessa. Lasten oikeus tulla kuulluksi ja olla osallisena heitä koskevilla päätöksissä on ollut perustava osa koko opinnäytetyötä. Tässä opinnäytetyössä lapsen ääni ja voimavarainen lapsi on nostettu esille.

Tutkimustuloksessa kyselylomakkeiden vastaukset ovat koottu yhteen sekä analysoitu. Kyselylomakkeiden tulokset ovat vaikuttaneet ulkoilmatoiminnan kehitysehdotuksissa varhaiskasvatukseen Kemiönsaaren kunnassa. Kehitysehdotukset perustuvat lasten ja vanhempien mielipiteisiin ulkoilusta kunnassa.

Kieli: Ruotsi
voimavarainen lapsi

Avainsanat: varhaiskasvatus, kyselytutkimus, ulkoilmaopetus,

BACHELOR'S THESIS

Author: Ronja Backman, Sofia Behm, Lina Fritzén, Miranda Grönqvist, Emma Nurminen, Matilda Strömberg

Degree Programme: Degree programme in Social Services, Turku

Supervisor: Susanne Davidsson

Title: The child's involvement in the development of outdoor teaching activity in the early childhood education – A survey of families' opinions regarding the outdoor staying in Kemiönsaari county

Date 04.05.2018

Number of pages 47 Appendices 9

Abstract

This bachelor's thesis is an order project from Kemiönsaari county. The early childhood education in the county has been working on the project DuMeNaturen between the years of 2016–2017. The aim of the project was to develop and increase the outdoor teaching in the early childhood education within the county. The project was designed to serve as a source of information and inspiration for professionals working within the childcare education.

The bachelor's thesis is based on an evaluation and analysis of opinions regarding outdoor teaching via a survey. The target group for the survey was children born between the year of 2012–2013, and their parents. The purpose of the survey was to be able, with the help of the results, to provide guidelines for Kemiönsaari county to support the development of the outdoor teaching.

These development proposals support the child's involvement and cooperation in the planning of the outdoor teaching in the early childhood education. The importance of the child's right to be heard and to be involved has been a fundamental part of the configuration of this bachelor's thesis. The children's voice and the resourceful child is emphasized in this thesis.

The results consist of a summary and analysis of the responses. Originated from the responses and ideas from the survey this bachelor's thesis contributes with development proposals for Kemiönsaari county regarding outdoor teaching in the early childhood education.

Language: Swedish Key words: early childhood education, questionnaire survey, outdoor teaching, the resourceful child

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Utomhuspedagogik.....	2
1.2	Syfte och frågeställningar.....	3
2	Metod	3
2.1	Litteraturöversikt.....	4
2.2	Undersökningsmetod	5
2.3	Undersökningssampel.....	5
2.4	Datainsamlingsmetod.....	6
2.5	Barn som medforskare.....	7
2.6	Innehållsanalys	8
2.7	Sagotering	9
2.8	Forskningsetik.....	10
3	Arbetsprocessen	12
3.1	Inledande fas	12
3.2	Planeringsfas.....	13
3.3	Utvecklingsfas.....	15
3.3.1	Pilotförsök	15
3.3.2	Förändringar	16
3.4	Avslutande fas.....	17
4	Resultatredovisning och analys.....	18
4.1	Bortfall	19
4.2	Utevistelsens betydelse för familjen	22
4.3	Mängden utomhusvistelse inom familjen.....	24
4.4	Familjernas utomhusaktiviteter	26
4.5	Åsikter om utomhusvistelse inom småbarnspedagogiken	27
4.6	Intressanta utomhusaktiviteter inom småbarnspedagogiken	28
4.7	Intresse för en utedaghemsgrupp.....	30
4.8	Favoritställen med dagvårdsgruppen	32
4.9	Barnets åsikter om utomhusvistelse inom småbarnspedagogiken	34
4.10	Favoriter bland utomhusaktiviteter inom småbarnspedagogiken.....	35
4.11	Barnens drömdaghemsgård	37
4.12	Roliga verksamheter utomhus.....	38
4.13	Sammanfattning av resultatet.....	40
4.14	Presentation av resultatet	40
5	Utvecklingsförslag till dagvårdsenheterna	41
6	Kritisk granskning.....	42

Källförteckning	46
-----------------------	----

Figurförteckning

Figur 1 Totala bortfallet	20
Figur 2 Silvas bortfall	20
Figur 3 Sofias bortfall	21
Figur 4 Furubos bortfall	21
Figur 5 Hultas bortfall	22
Figur 6 Familjedagvårdens bortfall	22
Figur 7 Utevistelsens betydelse för familjen	23
Figur 8 Utomhusvistelsen i timmar	25
Figur 9 Intressanta utomhusaktiviteter på daghemmet/familjedagvården	29
Figur 10 Intresse för en utedaghemsgrupp	30
Figur 11 Barnets åsikt gällande utomhusvistelse	34
Figur 12 Barnets teckning till fråga 3	36
Figur 13 Barnets teckning till fråga 3	36
Figur 14 Barnets teckning till fråga 4	37
Figur 15 barnets teckning till fråga 4	38
Figur 16 Intressanta aktiviteter på daghemmet	39

Bilagor

Bilaga 1	Svenskt följebrev
Bilaga 2	Finskt följebrev
Bilaga 3	Svensk föräldraenkät
Bilaga 4	Finsk föräldraenkät
Bilaga 5	Svensk barnenkät
Bilaga 6	Finsk barnenkät
Bilaga 7	Daghemsbrev
Bilaga 8	Tankekartan
Bilaga 9	Powerpoint presentation

1 Inledning

Examensarbetet är en beställning av Kimitoöns kommun och är en del av projektet "Resursstarka barn" vid Yrkeshögskolan Novia. Arbetet är utfört av sex socionomstuderande vid Yrkeshögskolan Novia. Skribenterna har gjort en enkätundersökning för barn födda 2012–2013 vilka har en dagvård- eller familjedagvårdsplats och deras vårdnadshavare på Kimitoön.

Kimitoöns kommun har under åren 2016–2017 arbetat med ett hälsofrämjande projekt DuMeNaturen inom småbarnspedagogiken. Projektet har riktat sig till kommunens dagvårdsenheter och familjedagvården. Målet med projektet var att öka utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken i kommunen. Ett delmål var även att skapa ändamålsenliga utelärmiljöer, samarbete med andra aktörer samt att ge personalen färdigheter om redskap för utomhuspedagogik. Dessutom skulle barnen få lära sig med hela kroppen och alla sinnen. Syftet med projektet var att vid projektets slut skulle en stor del av småbarnspedagogiken ske helt eller delvis utomhus. För att uppnå dessa mål ordnade Kimitoöns kommun egna fortbildningsdagar, inspirationskvällar för personalen inom småbarnspedagogiken och möjlighet att delta i utomhuskonferenser. Kommunen har också skaffat material till alla dagvårdsenheter för att kunna ordna uteprogram för dagvårdsbarnen. (Fagerlund, 2018).

År 2017 har studerande från Yrkeshögskolan Novia utvärderat dagvårdspersonal som tagit del av projektet DuMeNaturen. Studerande kom fram till ett resultat som visade att personalen lärde sig flera olika lekar som kunde användas utomhus för att öka den ledda verksamheten utomhus. Projektet motiverade dagvårdspersonalen och barnen att vistas och leka mer utomhus. Enheterna inspirerades genom att skaffa till exempel ny sandlåda och rutschkana till dagvårdsgården. Personalen hade positiva tankar kring projektet och deras självförtroende hade förhöjts efter att de fått ta del av fortbildningen.

Barnet är i en central roll i detta arbete. Enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik (2016, s.10,19) har barnet rätt att bli hört, taget i beaktande, förstått som individ och få en möjlighet att medverka. Detta arbete har gjorts utgående från en barnsyn där barnets röst och det kompetenta barnet lyfts fram, så att barnet kan påverka i ärenden som gäller det självt. Begreppet det kompetenta barnet innebär att barnet är en aktiv medverkare i sitt eget liv. Detta betyder att barnet kan utforska sin omvärld och skapa mening och förståelse.

Davidson och Juslin (2016, s.9–11) beskriver barnsynen där barnet är i fokus och barnets egna resurser ska betonas där pedagogerna ska se till att barnet är delaktigt inom verksamheten. Barnet känner sig kompetent då det är delaktigt. Den vuxna ska kunna anpassa all verksamhet för barnet och dess behov. För att förstå barnets handlingar behöver den professionella kunna förstå hur barn tänker och känner. Barnet har rätt till självbestämmanderätt och ansvarstagande. Barnsynen har en stor betydelse för hur barn utvecklas och lär sig.

I examensarbetet har grunderna för planen för småbarnspedagogik tagits i beaktande och barnets delaktighet har varit en grundläggande princip i arbetet. Davidson och Juslins beskrivning av barnsyn har varit i fokus genom hela arbetet och även i utformningen av enkäterna.

1.1 Utomhuspedagogik

I grunderna för planen för småbarnspedagogik (2016, s.32) nämns att naturen, gården, lekparken och den övriga miljön utgör lärmiljön för den pedagogiska verksamheten till barnet. Utelärmiljöerna ska erbjuda barnet upplevelser och mångsidigt material samt möjlighet att leka och utforska.

Ekvall (2012, s.12) definierar begreppet utomhuspedagogik som olika aktiviteter som kan utföras utomhus på flera olika sätt. Detta kan vara ett sätt att lära sig om naturen, samhället och interaktionen mellan sig själv och naturen. Utomhuspedagogiken bidrar till nya upplevelser och erfarenheter. Ekvall hänvisar till NFER (National Foundation for Educational Research, 2005) som skriver att utomhuspedagogik också bidrar till social och personlig utveckling.

Davis (2010, refererad i Björklund, 2014, s.27) som undersökt skillnaden mellan olika sätt att arbeta utomhus. De olika sätten att arbeta med utomhuspedagogik är: lärande i miljön, lärande om miljön och lärande för miljön. Lärande i miljön handlar om att vara ute i naturen genom att forska och uppleva den. Dagvårdsgrupperna kan göra utomhusvistelser till skogen där de kan leka och utföra dagvårdsverksamheten. Lärande om miljön handlar om att barnet ska få kunskap om miljön. Pedagogen kan till exempel lära barnet hur naturen fungerar. Lärande om miljön handlar om hållbar utveckling, där barnet lär sig att förstå människans roll i miljön och att skapa viljan till förändring.

Enligt Grannberg (2007, s.10) finns det flera studier som bevisar att det är hälsofrämjande att vistas utomhus. Grannberg har i sin doktorsavhandling kommit fram till att barn som vistas mera utomhus inte bara är friskare utan också har starkare fysik, bättre motorik och är vigare än barnen som vistas mindre utomhus. Koncentrationsförmågan och fantasin anses också vara bättre hos barn som har möjlighet att vistas utomhus i omväxlande miljöer.

Barnet har bättre utrymme att träna fysiska övningar utomhus. Utomhus kan barnet lättare öva på grovmotoriska rörelser som till exempel att rulla, springa, hoppa och balansera. Barnet lär sig med hjälp av sina olika sinnen och erfarenheter. Barnet tar kunskap av omvärlden genom att smaka, lukta, se på, lyssna, och känna. Utomhus får barnet i egen takt och på egen hand utforska och undersöka miljön. Utomhusmiljön ska vara lockande för barnet där de kan leka och träna. Miljön ska planeras efter aktivitet och säkerhet. (Grannberg, 2007, s.11–15).

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med examensarbetet var att genom enkätundersökningen kartlägga och presentera vad barn och deras vårdnadshavare inom Kimitoöns kommun anser om utomhusverksamhet inom småbarnspedagogiken. Ett syfte var även att presentera utvecklingsförslag för Kimitoöns kommun utifrån kartläggningen.

Våra frågeställningar är:

- Vilken är föräldrarnas inställning till utomhusvistelse under dagvårdsdagen?
- Hur mycket rör sig familjen under ledig tid tillsammans i naturen?
- Hur ser barnen på naturen och sin dagvårdsgård som utelärmiljö?
- Var och vad leker barnen helst utomhus?

2 Metod

I det här kapitlet presenteras undersökningsmetoden, avgränsningar och urval som gjorts i fråga om undersökningen. I kapitlet behandlas även frågan hur det är att ha barn som medforskare och viktiga etiska aspekter som bör tas i beaktande i undersökningen.

2.1 Litteraturöversikt

Inför examensarbetet har det gjorts en litteratursökning för att hitta litteratur om enkäter, utvärdering, att ställa frågor till barn, barn som medforskare och barns delaktighet samt rättigheter. Efter information från Kimitoöns kommun om projektet DuMeNaturen påbörjades litteratursökningsprocessen. Då syftet med beställningsarbetet var presenterat, blev det klart vilken information och litteratur som behövdes för att göra examensarbetet.

Bell (2006, s.83–84,88–91) skriver om att då en litteratursökning görs är det viktigt att göra upp en sökstrategi för att hitta den mest relevanta litteraturen för undersökningsämnet. Först bör man bestämma var litteraturen ska sökas och vilka sökord som ska användas samt andra begränsningar såsom språk och årtal. Sökningen kan exempelvis ske på bibliotek eller sökmotorer på nätet. Sökorden kan variera och ju fler alternativ desto fler träffar kan fås. Det är bra att pröva sig fram med olika synonymer till de ord som vill användas. Den litteratur som fås fram genom litteratursökning bör sedan granskas kritiskt av läsaren och då sker även avgörandet över om litteraturen är lämplig, pålitlig och relevant för den egna undersökningen.

Material som har använts i examensarbetet är projektplanen, böcker, artiklar och internetsidor. För att hitta relevant litteratur har sökord använts på engelska, svenska och finska: "children and interview", "questionnaire", "barn och enkäter", "barn intervjuer", "barns utveckling", "utvecklingspsykologi", "barnenkäter", "utomhuspedagogik", "sagotering", "barn som berättar", "barnsyn", "enkätmetodik", "yrkespraxis", "kyselylomake" och "lapsihaastattelu".

För artiklar och information användes sökmotorerna: EBSCO academic search elite, Arto och Google Scholar. Sökningar gjordes även i bibliotekets databas Alma-Novia, där sökningarna begränsades till litteratur som fanns tillgänglig på bibliotek i Åbo. De sökord som användes i bibliotekets databas var: "enkäter", "introduktion till forskningsmetodik", "forskningsmetodik", "utvärdering", "barn intervju", "enkäter och barn", "barnenkäter", "barns utveckling", "barns delaktighet", "enkätmetodik", "barnsyn", "sagotering".

Artikelsökningarna som gjordes via sökmotorer på internet avgränsades till full text och publiceringsår från 2010 och nyare för att få så aktuella källor som möjligt. Av den litteratur som hittades via sökningarna användes böcker, hemsidor, artiklar och publikationer. Denna litteratur presenteras i källförteckningen. Den litteratur som inte var relevant och inte kunde kopplas till vårt arbete utelämnades.

2.2 Undersökningsmetod

Eftersom denna undersökning var ett beställningsarbete från Kimitoöns kommun har vi utgått från de färdiga riktlinjer som gavs i fråga om undersökningen. Till de färdiga riktlinjerna hörde undersökningsmetoden och urvalet. Undersökningsmetoden som vi har använt oss av var enkätundersökning. Denna metod har valts utgående från att Kimitoöns kommun ville veta vad barn och vårdnadshavare anser om utomhusverksamhet inom småbarnspedagogiken och de ville ha svar på detta genom en enkätundersökning.

I barnenkäten har frågorna utformats utgående från barnets ålder, utvecklingsnivå samt förmågor och därför har vi valt kreativa metoder i enkäten. De kreativa metoder som använts i barnenkäten är exempelvis frågor med bilder som svarsalternativ och metoden ”sagotering”. Metoden sagotering definieras senare i detta kapitel.

Resultaten av enkätundersökningen har analyserats manuellt eftersom enkäterna som skulle analyseras var få. De öppna och slutna frågorna har analyserats skilt. Innehållsanalys har använts för att analysera svaren från de öppna frågorna. Innehållsanalys beskrivs senare i detta kapitel. Informationen från de slutna frågornas svar har sammanställts och redovisats i diagram. De öppna och slutna frågorna som har använts i enkäterna beskrivs tydligare i kapitel 3.

2.3 Undersökningssampel

Urvalet för enkätundersökningen har gjorts utgående från beställningsarbete. Enkätundersökningen involverade 94 barn födda mellan åren 2012–2013 som hade en dagvårds-/familjedagvårdplats inom Kimitoöns kommun och deras vårdnadshavare. Undersökningsgruppen bestod av både svensk- och finsktalande barn och deras föräldrar, därför utarbetade vi enkäterna både på svenska och på finska. Vi utformade en enkät som var anpassad till barn och en riktad till barnets vårdnadshavare.

Den första kontakten med undersökningsgruppen skedde via enkäterna som skickades ut i kuvert till respondenterna. Kuvertet innehöll en barnenkät, en föräldraenkät och ett följebrev som finns i bilaga 1–6. Följebrevet (Bilaga 1–2), innehöll information om undersökningen, syftet med undersökningen och vem som utförde den. Personalen på daghemmen/familjedagvården delade ut kuverten den 28.2.2018 till alla familjer som skulle delta i undersökningen. Familjerna fick ta hem enkäterna och fylla i dem och sedan returnera

dem till daghemmet/familjedagvården senast den 9.3.2018. För att säkerställa deltagarnas anonymitet och för att ingen utomstående skulle ha möjlighet att läsa enkäterna så skulle enkäterna returneras i slutna kuvert till dagvårdsenheterna.

Som tidigare nämndes bestod undersökningen av två enkäter; en riktad till föräldrar och en till barnet. Barnet fick med hjälp av föräldrarna fylla i enkäten, men det var ändå barnets egna åsikter och önskemål som skulle komma fram. Enkäterna och frågorna var anpassade efter barnets ålder och utvecklingsnivå. De flesta frågor kunde barnet själv svara på genom att rita, kryssa för eller svärta rätt alternativ. På detta sätt fick barnet vara delaktigt i en undersökning som till stor utsträckning berörde dem själva och utvecklingen av dagvårdsverksamheten.

2.4 Datainsamlingsmetod

Som datainsamlingsmetod har vi använt oss av enkäter. Enkäter är ett mätinstrument som kan mäta människors beteende, åsikter och känslor (Trost, 2007, s.11). Det är frågeformulär med olika frågor som består av genomtänkta svarsalternativ. Personen som svarar på enkäten, alltså respondenten, fyller själv i formuläret. (Ejlertsson, 2005, s.7). En fördel med enkäter är att respondenten i lugn och ro får svara på frågorna. En annan fördel med enkätundersökningar är att det inte finns en intervjuare som kan påverka respondentens svar. (Ejlertsson, 2005, s.11–13). Det finns olika former av enkäter och i denna undersökning har vi använt oss av en gruppenkät. Ejlertsson (2005, s.8–10) beskriver gruppenkät som enkäter vilka delas ut till personer som regelbundet träffas på ett och samma ställe som till exempel i en skola eller ett daghem.

I en enkät ska frågorna och svarsalternativen vara väl genomtänkta och bra formulerade. Enkäterna ska vara så neutrala som möjligt och inte leda respondenten till ett visst svar. (Ejlertsson, 2005, s. 56). Vi har undvikit ledande frågor eftersom det finns en risk för att respondenten instämmer i något som antyds i frågan. Vi har också undvikit ord som alltid, ofta, sällan och aldrig i attityd- och åsiktsfrågor i enkäten. Trost (2007, s.71–72) skriver om att man i attityd- och åsiktsfrågor bör undvikas ord som alltid, ofta, sällan eller aldrig används. Dessa ord kan tolkas olika från person till person och beror på respondentens egen tolkning av frågan.

Det finns olika typer av frågor som kan användas i en enkät. Ju mer strukturerade frågor som används i enkäten desto lättare är det att analysera svaren. Det finns kategorifrågor och

alternativfrågor. Kategorifrågor är frågor som ger ett enda svar, till exempel ifall respondentens ålder frågas. Alternativfrågor är frågor med en lista av olika svarsalternativ där respondenten får välja mellan ett eller flera alternativ. (Bell, 2011, s.138–139). I enkäterna har vi använt oss av både öppna och slutna frågor. De öppna frågorna användes för att få ett mångsidigare och djupare svar och en motivering till varför respondenten svarade på ett visst sätt. De slutna frågorna som användes i enkäten var kategorifrågor och alternativfrågor. Kategorifrågor ansågs vara lämpliga att använda inom bakgrundsfrågorna i enkäten. Alternativfrågor användes i de övriga slutna frågorna i enkäterna. Ett exempel på en alternativfråga från föräldraenkäten var "Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/ familjedagvården? (Ni kan kryssa i flera alternativ)" Svarsalternativen var följande: "Vårfest utomhus, julfest utomhus, friluftsdagar med tema, inspirationstillfälle för hela familjen utomhus och andra förslag? vilka?" Olika alternativ gavs där respondenterna fick kryssa i de som passade bäst, det förekom även ett öppet alternativ "Annat, vad?". Detta gav respondenten möjlighet att komma med egna förslag och på detta sätt begränsades respondentens svar inte lika mycket.

2.5 Barn som medforskare

Barnets delaktighet poängteras starkt i grunderna för planen för småbarnspedagogik (2016, s. 24–25). Planen lyfter fram barnets rättighet att få bli hörd och att få vara delaktig i frågor som berör och påverkar barnets eget liv. Enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik ska barn ha rätt att planera, genomföra och utvärdera verksamhet inom småbarnspedagogiken. Barnets tankar och initiativ bör bemötas med respekt, vilket stärker barnets förmåga att delta och påverka.

Enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik (2016, s.29–30) bör barnets bästa alltid vara utgångspunkten då utvecklingsarbete görs inom småbarnspedagogik. Alla inom småbarnspedagogiken ska uppmuntras till att använda sin fantasi, kreativitet, uppfinningsrikedom och uttrycksförmåga. Barnet ska få rum och tid att experimentera, uppleva och hitta på olika lekar. Personalen bör lägga märke till sådant som begränsar barns lek och därmed utveckla miljöer som främjar leken. I planen poängteras att det är viktigt att barnets, personalens och vårdnadshavarnas initiativ, åsikter och synpunkter värdesätts. Barnets och vårdnadshavares delaktighet inom småbarnspedagogiken stärks genom att de får möjlighet att delta i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten.

Hillén (2013, s. 27–29) skriver att det blir allt vanligare att barnet är delaktigt i vårt samhälle. Delaktighet innebär att få valmöjligheter och frihet. Beroende på i vilken situation barnet är delaktigt bör det ses över hur mycket ansvar barnet får i den specifika situationen. Barnet har precis som vuxna, rättigheter och ett ansvar i vårt samhälle. För att respektera barnets rättigheter bör även barnets röst höras i samhället. När barnet är delaktigt i en forskningsprocess säger man att forskningen blir deltagarbaserad. Att involvera barnet i forskningsprocessen är lärorikt för det kan ge ett annat perspektiv på forskningen, eftersom barnet ser på världen på ett helt annat vis. Då barnet är delaktigt i en forskning kan det kopplas ihop med det som kallas det kompetenta barnet. Då barnet anses vara kompetent för forskningen ifråga, bidrar barnet med relevant och viktig information till forskningen.

Det kan ifrågasättas om det är bra för barnet att bli delaktigt i något som egentligen hör till de vuxnas område. Dessutom kan det finnas en risk för att forskningen blir mera positiv än vad den egentligen är, risken finns att forskaren inte har ett lika kritiskt förhållningssätt till barn som till vuxna. Det gäller för forskaren att känna till dessa utmaningar med att involvera barn i en forskning. (Hillén, 2013 s.32–33).

Då barn involveras i en forskning kan metoderna anpassas efter barnet eller så anpassar sig barnet efter metoderna. Barnets ålder, egna erfarenheter och utvecklingsnivå bör tas i beaktande då metoderna väljs. Barn ses som "unika erfarenhetsbärare", de bär alltså på egna unika erfarenheter som kan vara viktiga och bör tas till vara. Då det görs forskning med barn är det bra att utgå från barnets förmågor och därför kan det vara bra att använda kreativa metoder med barn. (Hillén 2013, s.43–46).

I enkäterna har vi tagit i beaktande barnets rätt att få uttrycka sig och barnets delaktighet. Barnets egna erfarenheter och åsikter var viktiga att få fram. För att få fram detta på ett så mångsidigt och lämpligt sätt som möjligt innehöll enkäterna kreativa metoder såsom sagotering och bilder. Barnen fick då möjlighet att använda sina egna förmågor och rita det som de föredrar och utgå från sina egna erfarenheter.

2.6 Innehållsanalys

Vi har valt att använda oss av innehållsanalys i analysen av svaren av de öppna frågorna. Denna forskningsmetod har varit användbar då metoden har bidragit till ett resultat av de öppna svaren i enkäterna.

Innehållsanalys är en forskningsteknik vars syfte är att få fram valida slutsatser från det samlade materialet. Innehållsanalys fungerar som ett forskningsverktyg som analyserar frekvens och användning av ord eller begrepp i ett material. Denna teknik kan tillämpas på olika sätt, till exempel analys av satslängd i böcker, språkbruk, tal, tidningsartiklar och skriftliga dokument. (Bell, 2016, s.145–147).

Innan innehållsanalysen påbörjas bör det finnas en forskningsfråga eller en problemformulering. Efter att de enheter som ska noteras i innehållsanalysen har definierats, ska en urvalsstrategi väljas. Urvalsstrategin innebär att allt material studeras, och liknande faktorer läggs i kategorier. Kategorierna kan bestå av kodningsenheter i form av ord, upprepning av fraser, teman eller hela textstycken. Kodningsenheterna speglar det mest intressanta i koppling till innehållsanalysens syfte. För att slutsatserna ska vara valida, måste urvalet vara tillräckligt, och urvalsstrategin motiverad. Innan analysen av urvalet kan göras, måste det slås fast hur ofta de faktorer som valts förekommer och i vilken kontext. För att en innehållsanalys ska vara heltäckande ska den även innefatta kritisk analys av källorna. (Bell, 2016, s.145–147).

2.7 Sagotering

I barnenkätens fråga 3 och 4 (Bilaga 5–6) har metoden sagotering använts. Sagotering är en metod som involverar barnet och låter barnet vara delaktigt. Vi har valt att använda oss av denna metod då fokus ligger på barnet och barnets delaktighet.

Frågor angående barnet frågas oftast av föräldrarna och inte av barnet självt, även om det är undersökt att ett barn i lekåldern kan berätta om det egna välmående. För att få fram barns åsikter är det viktigt att använda sig av metoder som är lämpliga specifikt för barnets ålder och utvecklingsnivå. (Aalto, Alasuutari, Heino, Lamponen & Rutanen, 2012, s.80).

Metoden sagotering har utvecklats inom projektet Sagofärden som är ett samarbete mellan de nordiska länder som inleddes i Finland 1995. Det är en metod som används för att låta barnet bli hörd och berätta sin egen berättelse. Metoden används för att låta barnet berätta utan någon som helst påverkan av kommentarer eller övriga anteckningar av personen som utför sagotering tillsammans med barnet. Då sagotering utförs är det frågan om ett möte mellan barnet och den vuxna, där den vuxna får chansen att ta del av barnets berättelse. Sagoteringen handlar om att fungera på barnets villkor där den vuxna kan få en bild av hur barnet tänker. (Sydkustens landskapsförbund r.f., 2008, s.12). Vid sagotering uppstår

chansen att sätta sig in i berättarens tankar och på så sätt förstå och känna empati. Bilder kan även användas vid sagotering, att barnet först får rita en bild och sedan förklara bilden eller tvärtom. (Riihelä, u.d.).

2.8 Forskningsetik

Innan en forskning påbörjas bör det alltid tas i beaktande de etiska aspekterna och etiska frågeställningar. Att ha ett etiskt förhållningssätt är betydande under hela forskningsprocessen. (Hillén 2013, s.58). Under hela arbetets gång har vi som skribenter tagit i beaktande våra egna etiska frågeställningar: Hur involvera och framhäva barnets delaktighet i enkätundersökningen? Hur fastställa anonymiteten i enkäterna? Hur presentera resultatet ur ett etiskt förhållningssätt?

De forskningsetiska aspekterna bör tas i beaktande då enkäter görs oberoende av målgrupp. De som deltar i en enkätundersökning får inte utsättas för kränkning, förödmjukelse eller utsättas för fysisk eller psykisk skada. Till de forskningsetiska aspekterna hör att ge information gällande undersökningens syfte till de som är berörda av forskningen. De som deltar i undersökningen ska ha rätt att själva bestämma om de medverkar i undersökningen eller inte. (Patel & Davidsson 2011, s.62–64). Om barn är involverade i en forskning så får den aldrig göras utan medgivande av barnet själv och vårdnadshavaren. Deltagande i forskningar är alltid frivilligt. Detta är viktigt att betona när barn är involverade i forskningar, eftersom barn är vana att göra efter den vuxnas vilja. (Hillén 2013, s.59–60). Alla dessa etiska aspekter har tagits i beaktande vid utarbetning av enkäterna. Viktig etisk information har lagts till i följbrevet, exempelvis nämns det i följbrevet att undersökningen är frivillig. I enkäten har vi bitt om barnets samtycke för att använda deras bilder i publiceringen av resultatet.

Patel & Davidsson (2011, s.62–64) skriver om hur viktigt det är att all information som fås av deltagarna behandlas konfidentiellt. Detta innebär att information och uppgifter om deltagarna inte får lämnas till utomstående. Det ska inte heller vara möjligt att identifiera en enskild individ då resultatet från undersökningen presenteras. Detta undviks lättare om deltagarna i undersökningen är en större grupp människor. De uppgifter som samlats in genom undersökningen om enskilda personer får endast användas till undersökningen. Etene (2012, s.37–38) skriver om social- och hälsovårdens etik. Den professionella ska respektera individens privatliv, bemöta hen som en individ och hens resurser bör tas i beaktande.

Anonymiteten har varit en väsentlig del under hela arbetsprocessen av enkätundersökningen, vid analysen och resultatredovisningen. Anonymiteten har varit i fokus vid planeringen av enkätundersökningen. Då enkäterna har skickats ut till de olika enheterna har enkäterna satts in i kuvert på förhand, vilket betydde att enkäterna också returnerades i kuvert. På så sätt kunde anonymiteten säkerställas, då enkäterna inte kunde läsas av en utomstående ifall kuvertet inte öppnades. Under analysen av enkäterna har anonymiteten tagits i beaktande då enkäterna har stannat inom skribenternas tillgång och resultatet samt analysen har presenterats på ett anonymt tillvägagångssätt där respondenten inte kan igenkännas.

I enkätundersökningen har respondentens anonymitet beaktats. Anonymiteten togs i beaktande då en enhet hade en enkät inskickad av sju utskickade. I detta fall var risken hög att kunna koppla den ifyllda enkäten med respondenten ifråga. På grund av risken för att kunna känna igen respondenten har vi som skribenter undersökt ifall information har kunnat användas från den enskilda enkäten. Beslutet blev att denna enkät togs med i undersökningen eftersom igenkännande av respondenten undveks. Som skribenter valde vi att inte nämna enheten då citat eller bilder presenterades.

Hillén (2013, s.59) poängterar att etiken är speciellt viktig då barn är involverade i en forskning. Barn som medforskare är i många fall relativt maktlösa och utsatta, eftersom de sällan har tillgång eller möjlighet att förstå all information om vad forskningen innebär. Barn blir även maktlösa ifall vårdnadshavaren har en egen agenda för barnets involvering i forskningen. För att forskningen ska ske etiskt rätt ska forskaren sträva till att minska på maktbalansen som sker mellan forskaren och barnet. Maktbalansen kan komma fram i form av forskarens status, erfarenhet och språkbruk, vilket kan leda till att barnet känner sig maktlöst och icke kompetent.

Vid utformningen av barnenkäten låg fokus på barnets delaktighet och involvering. Huvudsyftet vid utarbetning av barnenkäten var att göra upp en enkät som var möjlig att fyllas i av barn födda 2012–2013 det vill säga 4–6 åringar. Vi tog hänsyn till barnets ålder, kognitiva utveckling och den finmotoriska utvecklingen, vid utformningen av frågor och svarsalternativen. Språket och formulering av frågor har kopplats till den kognitiva utvecklingen, för att kunna skapa frågor som barnet kunde förstå och svara på självständigt. Vi har tagit i beaktande barnets finmotoriska utveckling vid utformningen av svarsalternativen i barnenkäten, till exempel får barnet besvara en del av frågorna genom att rita och färglägga svarsalternativen.

Enligt Forskningsetiska delegationen (TENK, 2012, s.18–20) är utgångspunkterna i en god forskning noggrannhet i dokumentering och analysering. Forskningen ska följa kriterierna för vetenskaplig forskning som tillämpas med undersöknings- och bedömningskriterier samt vid publicering ska forskarna ta hänsyn till andra forskare och deras arbete. Planering, genomföring och rapportering görs enligt anvisningar och forskningstillstånd ska skaffas. Ifall forskaren slarvar med arbetet är det ett tecken på svag yrkeskunskap. Forskningens resultat kan bli felaktigt och forskningen kan bli värdelös.

I examensarbetet har plagiat undvikits. Plagiat betyder användning av någon annans text utan att hänvisa till den ursprungliga källan. Det är viktigt att skilja på direkta citat, egna tankar och idéer samt text som är lånat men omformulerat. Därför är hänvisningar och kontroll av texten en viktig del av själva skrivprocessen. (Bell, 2016 s.79, 282). Under skrivprocessens gång har text hänvisats tydligt till de använda källorna. Vi har först läst in oss på fakta för att sedan kunnat skriva ner text i egna ord med hänvisning till källan. Dessutom nämns alla de använda källorna i en tydlig källförteckning. Kommentarer från enkäterna har presenterats som citat för att på så sätt tydliggöra att kommentarerna inte är skribenternas.

3 Arbetsprocessen

I detta kapitel presenteras enkäternas arbetsprocess. Arbetsprocessen har delats in i fyra faser: inledande fas, planeringsfas, utvecklingsfas och avslutande fas. Processen delades in i olika faser för att tydligt kunna presentera utformningen av enkäterna och följebrevet. Dessutom presenteras planeringen och utförandet av utdelningen och insamlingen av enkäterna.

3.1 Inledande fas

Den inledande fasen baserar sig på hur projektet har startat och kommit igång. I denna fas beskrivs den första kontakten med projektets koordinator Susann Fagerlund och därefter påbörjandet av enkätprocessen.

Det första som skedde inom projektet var att göra upp en tankekarta, se bilaga 8. Med hjälp av en tankekarta kunde idéer och tankar skrivas ner och på så sätt skapades det en helhet av själva projektet. Våra frågeställningar användes som utgångspunkter för själva projektet. Projektets beställare var Kimitoöns kommun. För att projektet skulle komma igång

bestämdes det en träff med projektets koordinator Susann Fagerlund. Inför träffen hade det gjorts upp ett antal frågor för att få en helhet av själva projektet ifråga, och för att kunna vidareutveckla projektet. Frågorna handlade om uppbyggnaden och längden av enkäten samt målet med projektet och kommunens önskemål.

Under mötet bestämdes det att både enkäten riktad till barnen och enkäten riktad till föräldrarna skulle fylla högst en A4. I detta skede ansågs det vara en lämplig mängd och en bra helhet då dessa två olika enkäter kunde fås på ett och samma papper. Tillsammans med Susann Fagerlund kom vi fram till att de bakgrundsfrågor som skulle användas var följande: Vilket daghem/familjedagvård är det som barnet ifråga går på? Vilken ort på Kimitoön kommer familjen ifrån? Hur bor familjen? Hur många barn födda år 2012–2013 finns det i familjen och hur många timmar barnet/barnen tillbringar på daghemmet/familjedagvården per månad? En del av dessa bakgrundsfrågor ändrades i planeringsfasen. (Personlig kommunikation med Susann Fagerlund 17.1.2018).

3.2 Planeringsfas

Planeringsfasen innefattar det konkreta uppställandet av frågorna till båda enkäterna. Vi har utformat två gruppenkäter, en till barn och en till deras föräldrar. Gruppenkäter används då respondenterna regelbundet har kontakt på ett ställe, till exempel i ett daghem. (Ejlertsson, 2005, s.8–10). I denna fas beskrivs det hur frågorna är valda och utvecklade för att ge ett så heltäckande resultat som möjligt. Planeringsfasen var enbart en grund till utvecklingen av frågorna till enkäterna och frågorna vidareutvecklades ännu efter denna fas.

Föräldraenkäten inleds med bakgrundsfrågor, se bilaga 3–4. För att strukturerat kunna analysera enkäterna är bakgrundsfrågorna viktiga. De bakgrundsfrågor som togs med i föräldraenkäten var: ”Vilket daghem/ familjedagvård går ditt barn på?”, ”Var på Kimitoön bor du?”, ”Hur många barn födda 2012–2013 bor det i er familj?” och ”Mitt barn tillbringar tid på daghemmet:”. Bakgrundsfrågan gällande barnets boendesituation uteslöts på grund av att vi ansåg den vara känslig och forskningsetiskt fel.

För att få reda på föräldrarnas syn på utevistelse ställdes frågan ”Hur betydelsefull är utevistelse för er familj?”. Förutom fem olika svarsalternativ lades några rader där föräldrarna fick motivera sitt svar för att få ett mångsidigt svar. För att få ett så heltäckande svar som möjligt ställdes även frågorna ”Hur ofta vistas ni utomhus med era barn?” och ”Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet?”. Dessa frågor och

svarsalternativen är utvecklade för att få så djup syn som möjligt på föräldrarnas åsikter och värderingar om barnets utevistelse.

För att få reda på eventuell oro som föräldrarna känner inför barnets utevistelse ställdes frågan ”Vad anser ni angående barnets säkerhet under utevistelsen både hemma och på daghemmet/ familjedagvården?”. Denna fråga var ett förslag av projektets koordinator Susann Fagerlund. Att få svar på denna fråga kunde vara värdefullt för att få fram hurdan oro som föräldrarna eventuellt känner, och för att i framtiden kunna arbeta med att minska dessa oroväckande faktorer. Denna fråga togs dock bort i ett senare skede vilket nämns i utvecklingsfasen.

Den sista frågan i föräldraenkäten, se bilaga 3–4 löd: ”Vilka utomhusaktiviteter föredrar ni på daghemmet/ familjedagvården?”. Med denna fråga strävades efter att få fram hurdant intresse det fanns bland föräldrarna att delta i aktiviteter som stöder utomhuspedagogiken inom småbarnspedagogiken.

Barnenkäten, se bilaga 5–6, har en bakgrundsfråga, där barnen får kryssa i om det är en flicka, pojke eller annat. Att ha svarsalternativet ”annat” i barnenkäten diskuterades grundligt, där slutsatsen var att det inte skulle vara forskningsetiskt rätt att utelämna detta svarsalternativ.

I barnenkäten, se bilaga 5–6, strävades det efter att få fram var barnen helst vistas och vad de föredrar att göra utomhus. För att få svar på dessa frågor har frågorna ”Vart tycker du om att gå med daghemsgruppen?” och ”Tycker du om att vara ute på daghemmet?” ställts. I den tredje frågan i barnenkäten hade barnen möjlighet att rita vad de tycker om att göra utomhus, och föräldrarna fick skriva ner barnets beskrivning på teckningen. Denna metod heter sagotering. Metoden möjliggör att barnets röst kommer så starkt fram som möjligt, utan att barnet blir påverkad av vuxna. I fråga 4 användes samma metod, det vill säga sagotering. Barnet kan självständigt svara på dessa frågor, trots att barn i den här åldern generellt inte ännu är läskunniga. För att kunna analysera teckningarna lades några rader till där föräldrarna kunde skriva kort vad teckningarna föreställde.

Syftet med barnenkäten var att få barnets röst hörd. För att uppnå detta valdes olika frågor som skulle tilltala barnet, som till exempel att rita och färglägga. Dessa svarsalternativ möjliggör för barnet att självständigt svara på frågor, och få utforska sin kreativitet i samband med ifyllandet av enkäten (Hillén 2013, s.43–46). Barnet får på detta vis ta del av olika

metoder att svara kreativt. Målet var att barnet skulle kunna svara på frågorna utgående från sina egna erfarenheter och utan att eventuellt bli påverkade av deras föräldrar. Alla frågor och svarsalternativ var uttänkta och utvecklade utgående från denna synvinkel.

3.3 Utvecklingsfas

Utvecklingsfasen handlar om förändringar som skett inom utformningen av enkäterna och två pilotförsök som utfördes. I denna fas lyfts det fram på vilka grunder dessa förändringar har skett. Efter dessa förändringar har den slutliga enkätversionen uppkommit.

3.3.1 Pilotförsök

Enligt Kristensson (2014, s.97) är det bra att testa enkäten innan den skickas ut till deltagarna. Pilotförsöken kan göras på personer som motsvarar den målgrupp som den egentliga enkätundersökningen utförs på. Larsen (2009, s.49) poängterar att pilotförsök gör det möjligt att förbättra enkäterna innan de når deltagarna.

Det gjordes två pilotförsök. Det första pilotförsöket gjordes med den första versionen av enkäterna och det andra pilotförsöket gjordes med den slutliga versionen. Första pilotförsökets enkäter skiljer sig från de färdiga versionerna. Det fanns frågor som togs bort och frågor som inte alls fanns i den första versionen men som togs med till den slutliga versionen. Pilotförsöket gjordes av en mamma och hennes 4 åriga dotter. Genom detta pilotförsök kom det fram en hel del som kunde utvecklas.

De som utförde pilotförsöket gav feedback. Föräldern ansåg att fråga 4 ”Vad anser ni angående barnets säkerhet under utevistelsen både hemma och på daghemmet/familjedagvården?” var svårtolkad och därmed svår att svara på. Denna fråga valdes att tas bort helt och hållet. Barnet gav som feedback att det var roligt att rita.

Det andra pilotförsöket gjordes då enkäterna var så gott som färdiga. Pilotförsöket utfördes av en förälder och hennes 5 åriga son. Feedbacken av föräldern var att enkäterna var bra, men svaren på frågorna berodde mycket på årstiderna. Svaret till fråga 2 ”Hur många timmar vistas ni utomhus med era barn?” skulle exempelvis sett annorlunda ut om det hade varit en varmare årstid. Barnet hade lite svårt att hålla sig koncentrerad under hela ifyllandet av enkäten men det underlättade mycket då han fick rita själv och vara delaktig.

3.3.2 Förändringar

Enkäterna ändrades kontinuerligt under processens gång. Utgående från våra egna åsikter och feedbacken från pilotförsöken gällande utformningen av enkäterna utvecklades de slutliga enkäterna.

Fråga 3 i föräldraenkäten, se bilaga 3–4, ”Beskriv fritt vad ni brukar göra utomhus med era barn?” lades till för att ge en inblick på hur familjen tillbringar tid utomhus. Denna fråga var en öppen fråga för att inte begränsa respondenternas svar. I början av processen innehöll enkäterna frågan: ”Vad anser ni angående barnets säkerhet under utevistelsen både hemma och på daghemmet/familjedagvården?”. Frågan togs bort på grund av att den kunde misstolkas och väcka onödig oro hos föräldrarna. Fråga 5 ”Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/familjedagvården?” i föräldraenkäten. Syftet med denna fråga var att få en inblick i vilka aktiviteter som intresserar föräldrarna i samband med verksamheten på daghemmen/familjedagvården. Sista frågan i föräldraenkäten: ”Finns det ett intresse för en utedaghemsgrupp/familjedagvårdsgrupp?” lades till för att få reda på om det finns intresse för en utedaghemsgrupp. Resultatet av denna fråga kunde bidra till utveckling, beroende på föräldrarnas intresse.

Det skedde även förändringar i barnenkäten, se bilaga 5–6. Fråga 1 ”Vart tycker du om att gå med daghems-/familjedagvårdsgruppen?” bestod först av ritade bilder som barnen skulle ringa in, men Susann Fagerlund ordnade senare verkliga bilder från Kimitoön. Bilderna ersattes för att barnet skulle ha enklare att koppla ihop bilderna med sin närmiljö. Fråga 2 som tidigare var ”Vill du vara mera ute på daghemmet?” ändrades till ”Tycker du om att vara ute på daghemmet?” så att frågan inte skulle vara ledande för barnet. Följdfrågan ”Varför tycker du så?” lades till så att barnet hade möjlighet att motivera sitt svar. I fråga 3 fick barnet rita vad hen tycker om att göra ute. I frågan lades till stödfrågor så att föräldrarna kunde handleda barnen. I fråga 4 fick barnet rita hur hen tyckte att en dröm daghem-/familjedagvårdsgård ska se ut. Denna fråga togs med för att låta barnet använda sin kreativitet och på detta vis få sin röst hörd gällande hur dagvårdsenheten ska se ut. Fråga 5 i första modellen löd ”Färglägg glada ansikten på det som du tycker att skulle vara roligt att göra ute”. Vi konstaterade att denna fråga skulle ändras eftersom risken fanns att barnet skulle färglägga alla ansikten. Frågan ändrades till ”Vad tycker du skulle vara roligt att göra ute på daghemmet? Färglägg tre alternativ du gillar mest.”. På detta sätt framkom de mest populära alternativen. För att ta i beaktande de forskningsetiska aspekterna lades det

slutligen till ett alternativ där barnet kunde kryssa i om hen ger lov att bilderna från enkäten får publiceras i analysen av resultatet.

Vi har funderat ut hur frågorna ska ställas och detta är speciellt viktigt med tanke på att den enkäten är riktad till barn i 4–5 års ålder. Ord som alltid, ofta, sällan och aldrig uteslöts till mer konkreta ord i frågorna och svarsalternativen. På så sätt finns det inte lika mycket utrymme för respondentens egna tolkningar och missförstånd.

3.4 Avslutande fas

I den avslutande fasen lyfts det fram hur utarbetandet av enkäterna har gått till så att det blev ett färdigt resultat. Här lyfts det fram vad som gjorts så att enkäterna skulle vara så tilltalande som möjligt för respondenterna. I denna fas gjordes viktiga korrigeringar av enkäterna så att slutprodukten skulle bli så bra som möjligt.

Efter att enkäterna var så gott som klara påbörjades finslipning. Den avslutande fasen var en väsentlig del i skapandet av enkäterna eftersom den skulle vara så tilltalande som möjligt till både barn och föräldrarna. Frågorna lades i en logisk ordning och det funderades ut vilka frågor som skulle komma i början och vilka frågor som skulle komma i slutet. Därefter gjordes det finslipning på utseende, exempelvis hur många rader varje fråga behöver, det vill säga hur långa svaren kan bli. Därefter gjordes det alla tekniska korrigeringar i Word så att alla enkäter såg likadana ut och att barn och föräldraenkäten var sammanhängande.

Ett följebrev, se bilaga 1 – 2, skrevs till barnen och föräldrarna eftersom de forskningsetiska aspekterna på detta vis togs i beaktande. Via följebrevet fick respondenterna reda på vad det var för undersökning och varför undersökningen gjordes. Efter att svenska versionen av enkäterna och följebrevet var klara översattes de till finska, och redigerades så att den finska versionen motsvarade den svenska versionen. Vi bestämde att göra ett brev till personalen på de olika dagvårdsenheterna, se bilaga 7. I detta brev ingick klara instruktioner vem enkäterna var avsedda för och när de skulle vara utdelade och inlämnade. I samband med instruktionerna fanns det utrymme där varje enhet fick fylla i antal enkäter som delats ut och antalet på hur många som hade returnerats. Syftet med detta var att strukturerat kunna fastställa undersökningens bortfall eftersom det är en relevant del i resultatet. Under hela processen såg vi till att de etiska aspekterna togs i beaktande. Att säkerställa anonymiteten var en stor del av utarbetningen av enkäterna. För att säkerställa anonymiteten bland deltagarna bestämde vi oss för att dela ut och samla in enkäterna i kuvert. Då enkäterna var

klara skickades allt material till lärarna och projektets koordinator Susann Fagerlund för att godkännas. Materialet delades ut till familjerna den 28.2.2018. Den 9.3.2018 lämnades enkäterna tillbaka och därefter kunde analyseringsarbetet av enkäterna påbörjas.

4 Resultatredovisning och analys

I detta kapitel redovisas resultaten från enkätundersökningen och analysen av resultatet. Antalet enkäter som delades ut var 94 stycken, vilket innefattade 94 barnenkäter och 94 föräldraenkäter. I undersökningen deltog 40 barn födda åren 2012–2013 och deras föräldrar. Enkätundersökningen var deltagarbaserad, det vill säga att barn var delaktiga i forskningsprocessen, vilket möjliggjorde att resultatet innefattar barnets perspektiv. Från Silva daghem returnerades 16 barn- och föräldraenkäter, från Sofia daghem returnerades 8, från Furubo daghem returnerades 1, från Hulta daghem returnerades 7 och från familjedagvården returnerades 8 barn- och föräldraenkäter.

Svaren från de slutna frågorna redovisas med diagram som innehåller kvantitativ data och information gällande diagrammens innehåll. Resultaten från dessa frågor analyseras enhetsvis dvs. Silva, Sofia, Furubo, Hulta och familjedagvården. För att få en helhetsbild av resultatet redovisas enheterna i samma diagram. Kristensson (2014, s.111–112) poängterar betydelsen av att presentera resultatet på ett mångsidigt sätt genom att använda löpande text, figurer och tabeller. Det är viktigt att kvantitativ data redovisas i form av siffror, för att resultatet ska bli så tydligt som möjligt.

De öppna frågornas svar har analyserats med hjälp av innehållsanalys. Innehållsanalysen fokuserar på att hitta mönster, samband, likheter och skillnader i svaren, vilket ger möjligheten att sortera och kategorisera dem. (Larsen, 2009, s.101–102). Med hjälp av innehållsanalys har vi kategoriserat våra svar från enkäten. De kategorier som tagits fram baserar sig på vad majoriteten av respondenterna hade svarat. Citat från enkätsvaren som beskriver de olika kategorierna presenteras även i innehållsanalysen. Svaren från de frågorna som innehöll både en sluten och en öppen följdfråga har analyserats som en helhet. De öppna frågornas svar har inte analyserats enhetsvis eftersom svaren inte var avvikande enheterna emellan.

Utifrån bakgrundsfrågorna "Vilket daghem går ert barn på?" Och "Var på Kimitoön bor ni?" har resultatet och analysen delats upp enhetsvis per fråga. De andra bakgrundsfrågorna som var: "Vårt barn tillbringar tid på daghemmet:" och "Hur många barn födda 2012–2013 bor

det i er familj?” har analyserats var för sig. Bakgrundsfrågan från barnenkäten ”Är du?” med alternativen ”Flicka”, ”Pojke” och ”Annat” uteslöts också eftersom vi valde att ha ett könsneutralt synsätt. Svaren från dessa bakgrundsfrågor har inte tagits med i resultatredovisningen eftersom vi ansåg att det inte fanns något nämnvärt samband mellan de övriga frågorna och bakgrundsfrågorna.

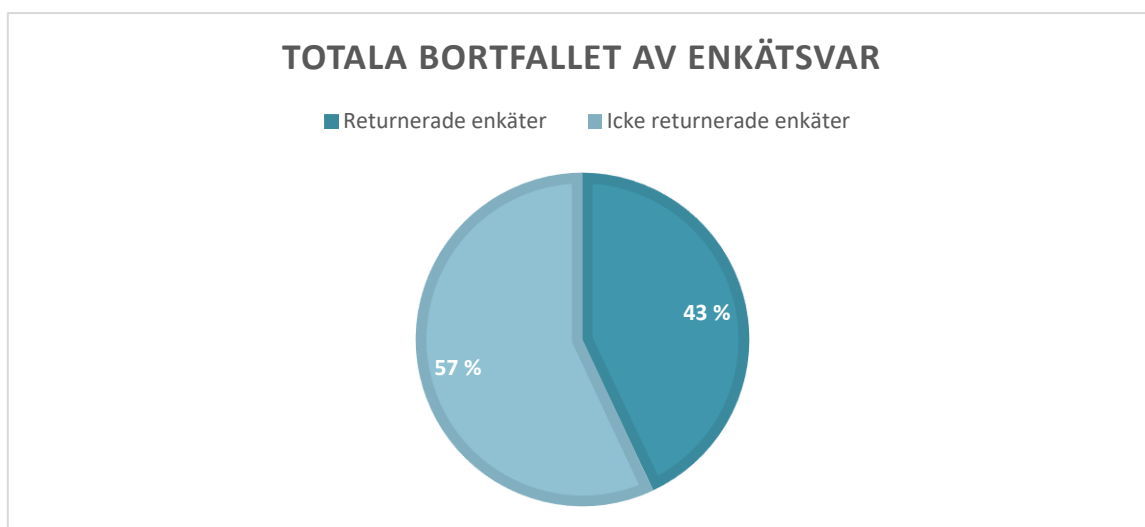
I resultatet av enkätundersökningen presenteras först de slutna frågorna, där enkätfrågorna är uppdelade skilt för sig. Resultatet av de öppna frågorna och motiveringarna från enkäterna redovisas med hjälp av innehållsanalys. Därefter kommer analys av resultatet där de öppna svaren och de slutna frågornas svar kopplas ihop och analyseras, där frågorna är uppdelade skilt.

4.1 Bortfall

Inom undersökningen förekom det både externt och internt bortfall. Enligt Kristensson (2014, s.100) sker bortfall då undersökningsdeltagare av olika orsaker inte deltar i undersökningen. Det finns olika sorters bortfall, externt bortfall och internt bortfall. Externt bortfall innebär att deltagare inte ger några svar eller mätvärden, medan internt bortfall innebär att deltagare lämnat vissa frågor obesvarade.

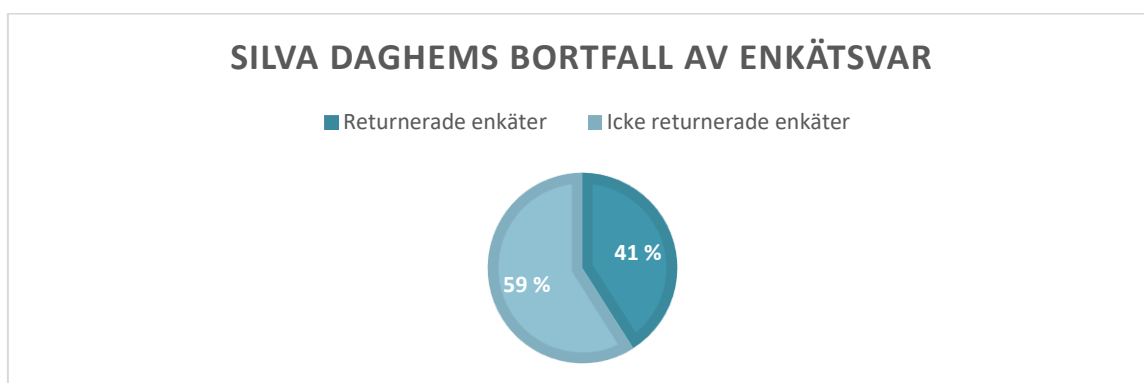
I figur 1 presenteras det externa bortfallet i undersökningen som var 57%, denna procent bestod av 54 personer och svarsprocenten i undersökningen var 43% vilket bestod av 40 personer. De enskilda dagvårdsenheternas bortfall har även räknats ut. I figurerna nedan presenteras både andelen returnerade enkäter och andelen icke-returnerade enkäter. Andelen i figurerna presenteras i procent. Det interna bortfallet inom undersökningen bestod av svar som inte kunde tolkas på grund av att frågan blivit obesvarad, eller på grund av att svaret var felaktigt ifyllt. Det interna bortfallet presenteras i diagrammen enhetsvis.

Det kan finnas olika orsaker till bortfallet. Faktorer som kunde ha påverkat bortfallet i enkätundersökningen var respondenternas brist på intresse och prioritering av barnets utomhusvistelse. Det kunde också bero på att respondenternas svarstid var relativt kort eftersom den var en och en halv vecka. Tidpunkten för utdelningen av enkäterna var inte den mest optimala, eftersom den inföll runt sportlovsveckan, i samband med personalombyten och frånvaro bland både barn och personal på daghems- och familjedagvårdsenheter. Alla dessa faktorer kunde ha påverkat bortfallet.

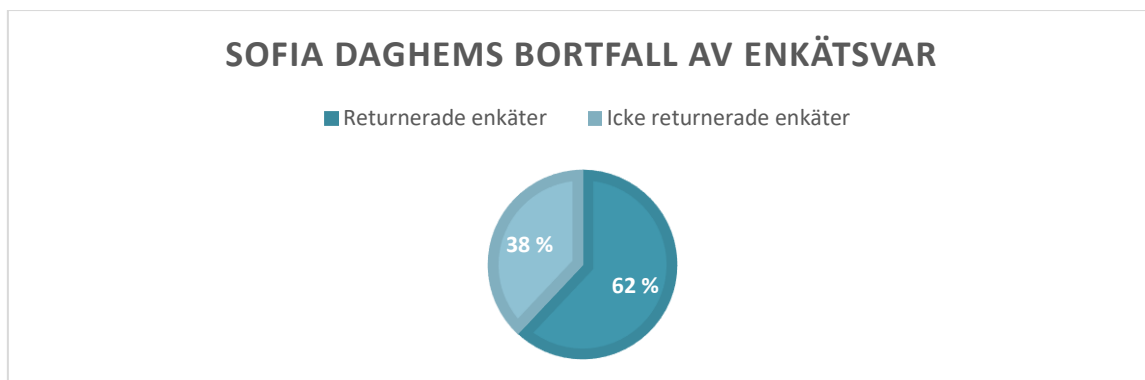
Figur 1 Totala bortfallet av enkätsvar

I figur 2 redovisas bortfallet från Silva daghem var 59%, denna svarsprocent bestod av 23 icke returnerade enkäter. Svarsprocenten från Silva daghem var 41%, vilket bestod av 16 returnerade enkäter.

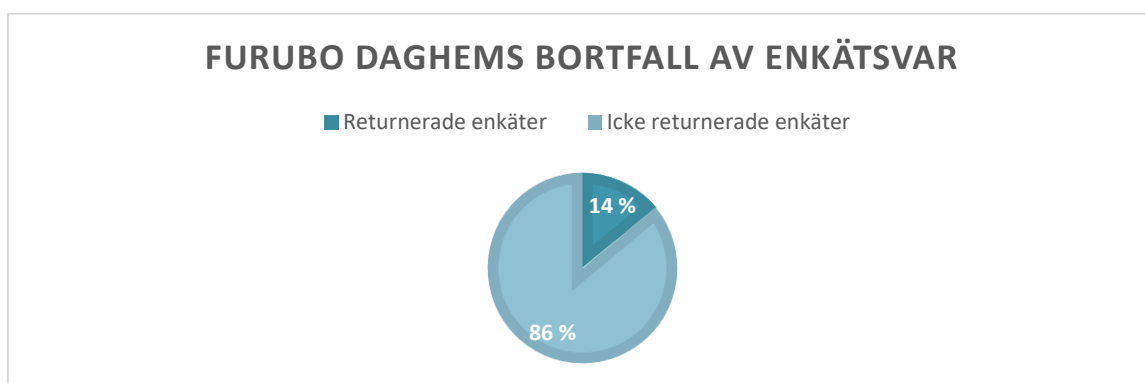
Figur 2 Silvas bortfall av enkätsvar

Sofia daghem hade 5 icke returnerade enkäter, vilket gav ett bortfall på 38%, svarsprocenten från Sofia daghem var 62%, det vill säga 8 returnerade enkäter. Detta redovisas i figur 3.

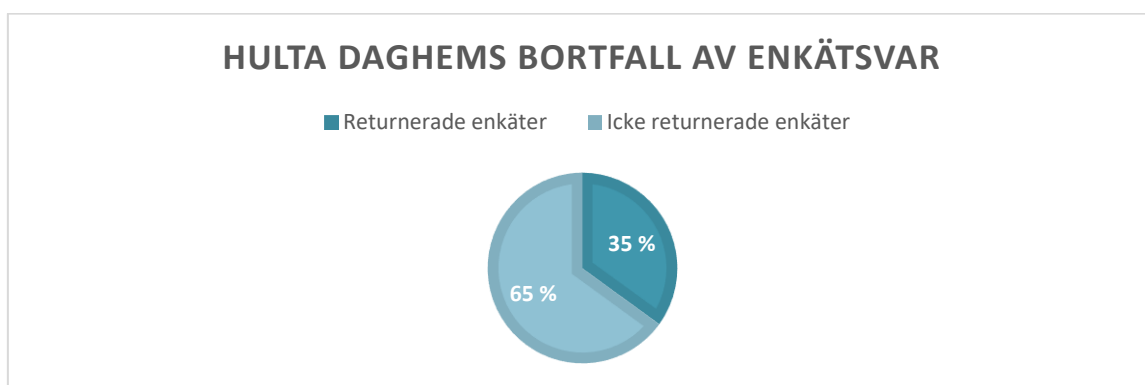
Figur 3 Sofias bortfall av enkätsvar

Bortfallet, som presenteras i figur 4, från Furubo daghem var 86%, denna bortfallsprocent bestod av 6 icke returnerade enkäter. Svarsprocenten i Furubo daghem var 14%, det vill säga 1 returnerad enkät.

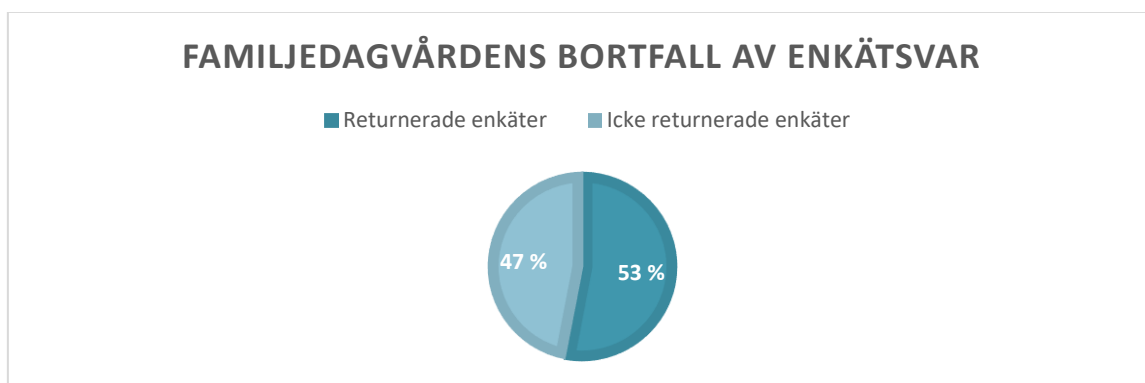
Figur 4 Furubos bortfall av enkätsvar

I figur 5 presenteras Hulta daghems bortfall var 65% det vill säga 13 icke besvarade enkäter. Svarsprocenten från Hulta daghem var 35%, vilket bestod av 7 returnerade enkäter.

Figur 5 Hultas bortfall av enkätsvar

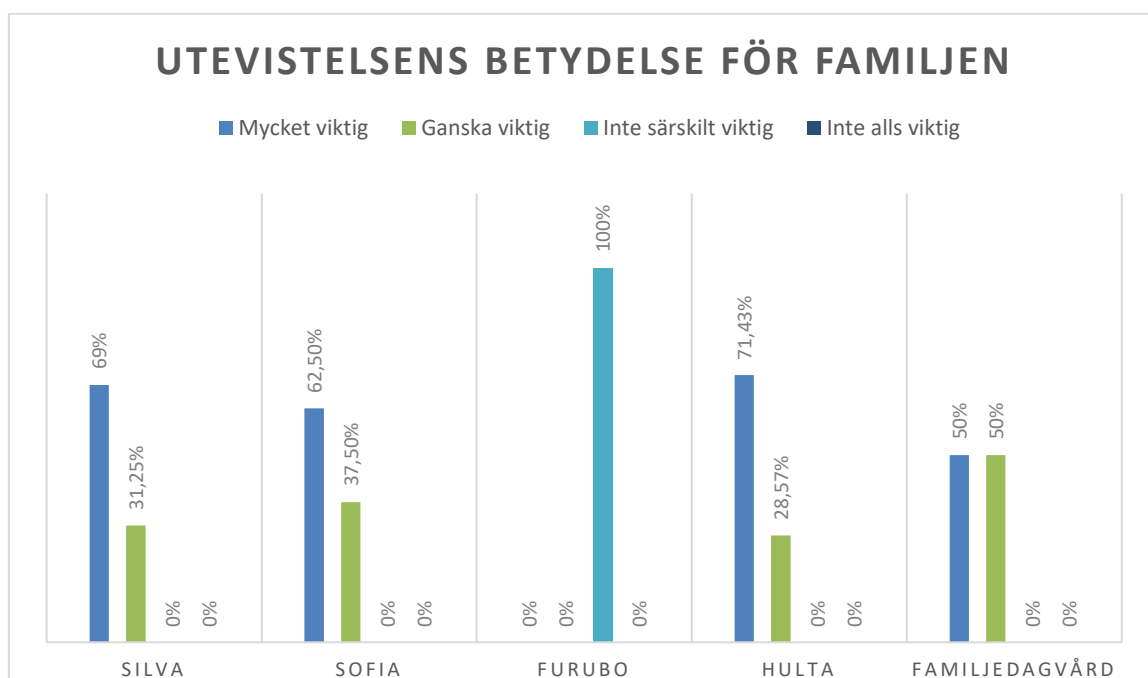
Bortfallet från familjedagvården presenteras i figur 6 och var 47%, som bestod av 7 icke returnerade enkäter och svarsprocenten var 53%, det vill säga 8 returnerade enkäter.

Figur 6 Familjedagvårdens bortfall av enkätsvar

4.2 Utevistelsens betydelse för familjen

I figur 7 redovisas den första frågan från föräldraenkäten, se bilaga 3 – 4. Frågan lyder ”Hur betydelsefull är utevistelse för er familj?”. Majoriteten av respondenterna ansåg utomhusvistelsen vara mycket viktig eller ganska viktig.

Figur 7 Utevistelsens betydelse för familjen

Den första frågan i föräldraenkäten (bilaga 3 – 4), "Hur betydelsefull är utevistelsen för er familj" hade en följdfråga som var en öppen fråga som löd: "Motivera ert svar". Utgående från svaren har vi med hjälp av innehållsanalys sammanställt tre kategorier: **fysisk hälsa**, **psykisk hälsa** och **barnets utveckling**.

Den första kategorin är **fysisk hälsa**. Utomhusvistelsen är betydelsefull för flera familjer eftersom frisk luft och utomhusvistelse är bra för den fysiska hälsan. Respondenterna poängterade att barnet har större möjligheter att motionera och röra på sig utomhus.

Den andra kategorin är **psykisk hälsa**. Utgående från motiveringarna framkom det tydligt att utomhusvistelse främjar den psykiska hälsan. Utomhusvistelsen bidrar till bättre humör och ett bättre mående för barnet. Barnet har möjlighet att röra på sig ute, avreagera sig och frigöra energi vilket i sin tur bidrar till bättre koncentration och en lugnare atmosfär, anser föräldrarna.

Den tredje kategorin är **barnets utveckling**. Utomhusvistelsen främjar barnets utveckling på flera plan. Utgående från respondenternas motiveringar kan det konstateras att utomhusvistelsen anses vara viktig för barnets motoriska utveckling. Barnets kreativitet utvecklas utomhus och barnet får ta del av en mångsidig lärmiljö. Följande citat är respondenternas motiveringar från enkäterna:

"Frisk luft, titta på naturen och djuren ger lugn och ro, respekt för naturen (andra omkring sig själv) avger energi."

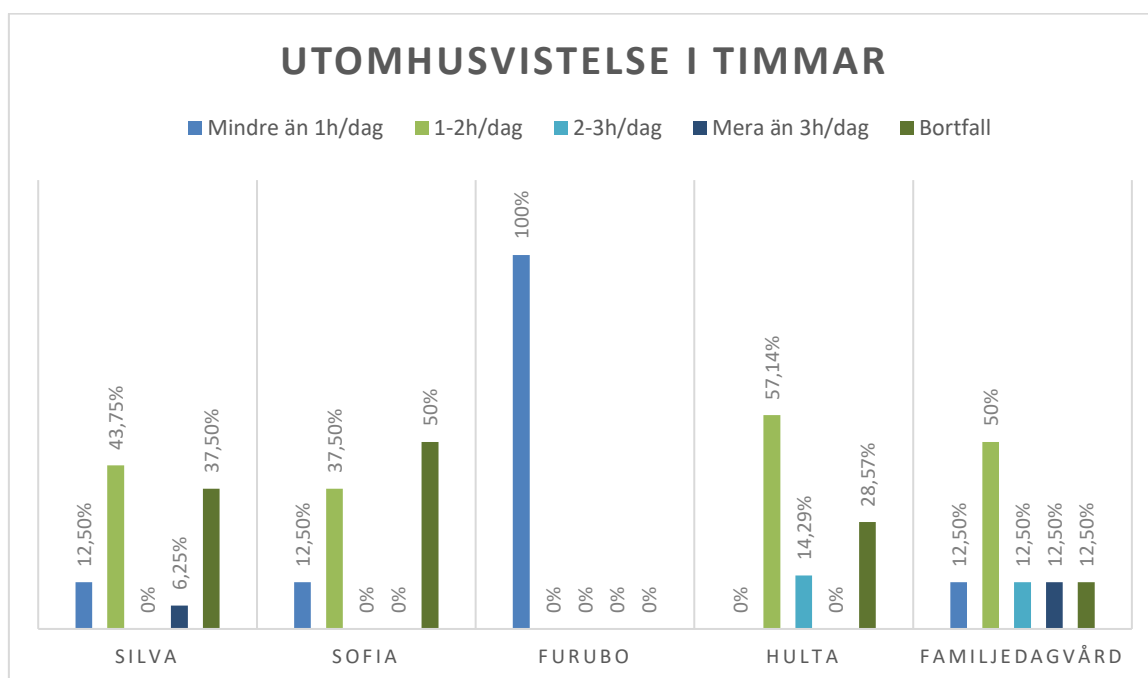
"Utevistelse stärker barnet fysiskt och psykiskt. Oftast är det redan mörkt då man hämtar barnet från dagis (vintertid) och då känns det bra att barnet vistas ute i dagsljus. I dagis finns möjligheter till olika former av utevistelser och man vill gärna också själv uppmuntra barnet att vara ute än att vistas inne. Man vill visa barnet att det finns olika aktiviteter ute även utanför dagis."

"Frisk luft, mera plats för fantasi, lära sig om naturen på ett spontant sätt."

Genom att analysera resultatet har det konstaterats att majoriteten av respondenterna hade svarat att utomhusvistelsen är mycket viktig, eller ganska viktig. Det fanns en avvikelse i diagrammet eftersom svar från en daghemsenhet inte motsvarade de övriga enheternas svar. Det avvikande svaret var att utomhusvistelsen inte är särskilt viktigt. Detta svar var missvisande, eftersom 100 % endast består av en respondent. På grund av detta var det svårt att jämföra detta svar inom den egna daghemsenheten och de övriga enheterna. De flesta vårdnadshavare ansåg att utomhusvistelsen var betydelsefull. Vårdnadshavare nämnde många faktorer angående utomhusvistelsen som främjar barnets hälsa, välmående och utveckling. Respondenternas svar var mångsidiga men hade en gemensam utgångspunkt, det vill säga barnets välmående. I svaret kan det konstateras att vårdnadshavaren har kunskap om utomhusvistelsens påverkan på barnets hälsa och utveckling. Detta kan vara en bidragande faktor till varför majoriteten ansåg utevistelsen vara betydelsefull för familjerna.

4.3 Mängden utomhusvistelse inom familjen

I Figur 8 redovisas den andra frågan från föräldraenkäten (bilaga 3 – 4). Frågan lyder "Hur många timmar vistas ni utomhus med era barn? (Räkna inte med utomhusvistelsen på daghemmet/familjedagvården)". Majoriteten svarade att de vistas utomhus med barnet 1-2h/dag. I diagrammet presenteras även bortfall eftersom vissa frågor inte kunde analyseras. Bortfallet var högt i Silva och Sofia daghem.

Figur 8 Utomhusvistelsen i timmar

Utgående från resultatanalysen kunde det konstateras att bortfallet i denna fråga var ganska stor i alla enheter förutom från Furubo. En del av bortfallet berodde på att det fanns enkäter som hade flera svarsalternativ ifyllda och kunde därför inte analyserats, eftersom vi inte kunde veta vilket svar som skulle väljas. Bortfallet bestod av dessa svar. Majoriteten hade svarat att de vistas utomhus 1-2h per dag. Furubos svar var avvikande, där svaret var mindre än en timme. Vi har tagit i beaktande att detta svar endast bestod av en respondent, därför är svarsprocenten 100% på ett alternativ inom denna enhet.

Anledningar till varför respondenterna hade svarat på flera alternativ var att mängden utomhusvistelse kunde bero på årstiden. Flera respondenter hade nämnt detta vid sidan av frågan. Anledningen varför mängden utomhusvistelse kan variera på sommaren eftersom då spenderas mer tid utomhus tack vare bättre väder, mera tid och längre dagar. På vintern kan utevistelsen begränsas på grund av dåligt/kallt väder och mörka kvällar. Semestrar och helger kunde även påverka. På vardagarna finns det inte lika mycket tid för utomhusvistelse som under ledigheter. Svaret skulle troligtvis varit ett annat om undersökningen skulle ha gjorts under en annan årstid.

4.4 Familjernas utomhusaktiviteter

Den tredje frågan i föräldraenkäten (bilaga 3 – 4), löd "Beskriv fritt vad ni brukar göra utomhus med era barn". Denna fråga var en öppen fråga där respondenterna fritt fick beskriva sitt svar. Genom innehållsanalys av denna fråga bildades tre kategorier som innefattade respondenternas motiveringar. De tre kategorierna är: **vinteraktiviteter**, **motionsaktiviteter** och **fritidssysslor**.

Den första kategorin är **vinteraktiviteter**. Till denna kategori hör aktiviteterna skrinna, skida och att åka pulka. Dessa aktiviteter nämndes i föräldrarnas svar.

Den andra kategorin; **motionsaktiviteter** innefattar de aktiviteter som är motionsrelaterade. De populära motionsrelaterade aktiviteterna var cykling, promenader, fotboll och friidrott.

Den sista och tredje kategorin är **fritidssysslor**. I denna kategori nämns sysslor som tydligt kan kopplas ihop med gemensamma familjeaktiviteter. Dessa sysslor bestod av aktiviteter som barnen gör tillsammans med vårdnadshavarna, såsom att plocka svamp/bär, gå i skogen, fiska, jaga, tillbringa tid vid havet och trädgårdsarbete.

"Säsongsbetonat enligt årstid/ väder. Simning, promenader i skogen, klättring i träd, cykling, lekpark, skridskoåkning, pulkaåkning, sandlåda, trädgårds/ gårdssysslor, fria lekar, gungor, kurragömma etc."

"Titta på djurspår, picknic, alla gårdssysslor, mönkijäkörning, fiska, pulkaåkning, traktorkörning, stranden, simning, vattenskoter, båtåkning. Det mesta egentligen, beror på årstiden."

"Länka (gå), gå i skogen, vintersporter, vara till lekparken, delta i föreningsverksamhet såsom fotboll, friidrott, simskola. Trädgårdsarbeten etc."

I analysen förekom det att årstiden påverkade respondentens svar. Enkätundersökningen utfördes under vintern och därför bestod flera svar av vinteraktiviteter. I vårdnadshavarnas motiveringar har det också kommit fram hur årstiden påverkar familjens utomhusaktiviteter. Vårdnadshavarnas motiveringar innefattade utomhusaktiviteter som familjen kunde göra både på sommaren och vintern.

Utgående från respondenternas svar kunde det konstateras att populära aktiviteter var motionsrelaterade. Motionsrelaterade aktiviteter som till exempel cykling, promenader och

olika sportgrenar främjar barnets fysiska hälsa. Dessa svar kunde analyseras som att vårdnadshavarna värdesätter motionsrelaterad utomhusvistelse. Svaren visade att flera familjer har en aktiv livsstil där varierande motionsformer ingick.

Av svaren kunde det konstateras att vårdnadshavare involverar barnet i olika vardagssysslor. Dessa vardagssysslor kunde förknippas med vårdnadshavarens egna intressen där barnet var delaktigt. Vissa aktiviteter som nämndes kunde vara både barnets och vårdnadshavarens gemensamma intresse.

4.5 Åsikter om utomhusvistelse inom småbarnspedagogiken

Den fjärde frågan i föräldraenkäten (bilaga 3–4), löd: ”Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet/familjedagvården?”. Denna fråga har vi valt att redovisa utan diagram och istället använt oss av en beskrivande text.

Respondenterna från **Silva** daghem tyckte följande: 87,5 % ansåg att mängden utomhusvistelsen var tillräcklig, 12,5 % ansåg att utomhusvistelsen var för lite. Alla respondenter (100 %) från **Sofia** daghem ansåg att mängden utomhusvistelsen var tillräcklig. **Furubo** daghem hade också svarsprocenten på 100 % gällande alternativet tillräcklig mängd utomhusvistelse, dock har vi tagit i beaktande att detta svar kom från endast en respondent. Respondenterna från **Hulta** daghem ansåg 71,43 % att mängden utomhusvistelse var tillräcklig. Från Hulta daghem fanns ett internt bortfall (28,57 %) på detta svar. Det interna bortfallet berodde på att respondenterna inte var medvetna om mängden utomhusvistelse på daghemmet. Av **familjedagvårdens** respondenter ansåg 87,5 % att mängden utomhusvistelse var tillräcklig, 12,5 % av respondenterna ansåg att mängden utomhusvistelsen var för lite.

Detta resultat visade att majoriteten av respondenterna ansåg att mängden utomhusvistelse var tillräcklig på daghemmet/familjedagvården. Ingen av respondenterna hade svarat att mängden utomhusvistelse var för mycket, dock fanns det respondenter som ansåg att mängden utomhusvistelse skulle kunna öka.

Den fjärde frågan i föräldraenkäten, se bilaga 3–4, ”Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet/familjedagvården” hade en följdfråga ”Motivera ert svar”. Motiveringarna har genom innehållsanalys sammanställts till två kategorier: **positiva upplevelser av utomhusvistelsen** och **begränsad utomhusvistelse**.

Den första kategorin är **positiva upplevelser av utomhusvistelsen**. Majoriteten av respondenterna ansåg att utomhusvistelsen var tillräcklig på dagvårdsenheterna. Respondenterna beskrev att de uppskattar att barnen är mycket utomhus.

"Jag tycker att utomhusvistelsen är tillräcklig eftersom barnen är ute två gånger om dagen och dessutom går de ofta till skogen eller har gymnastik ute."

"Bra med utevistelse både på förmiddagen och eftermiddagen. Extra bra med "ledd verksamhet" utomhus barnen gillar det. "

Majoriteten av respondenterna ansåg att utomhusvistelsen var tillräcklig. Trots det menade en del vårdnadshavare att **utomhusvistelsen är begränsad**. Utomhusvistelsen ansågs vara begränsad inom familjedagvården, eftersom personalen består av en person som sköter alla arbetsuppgifter.

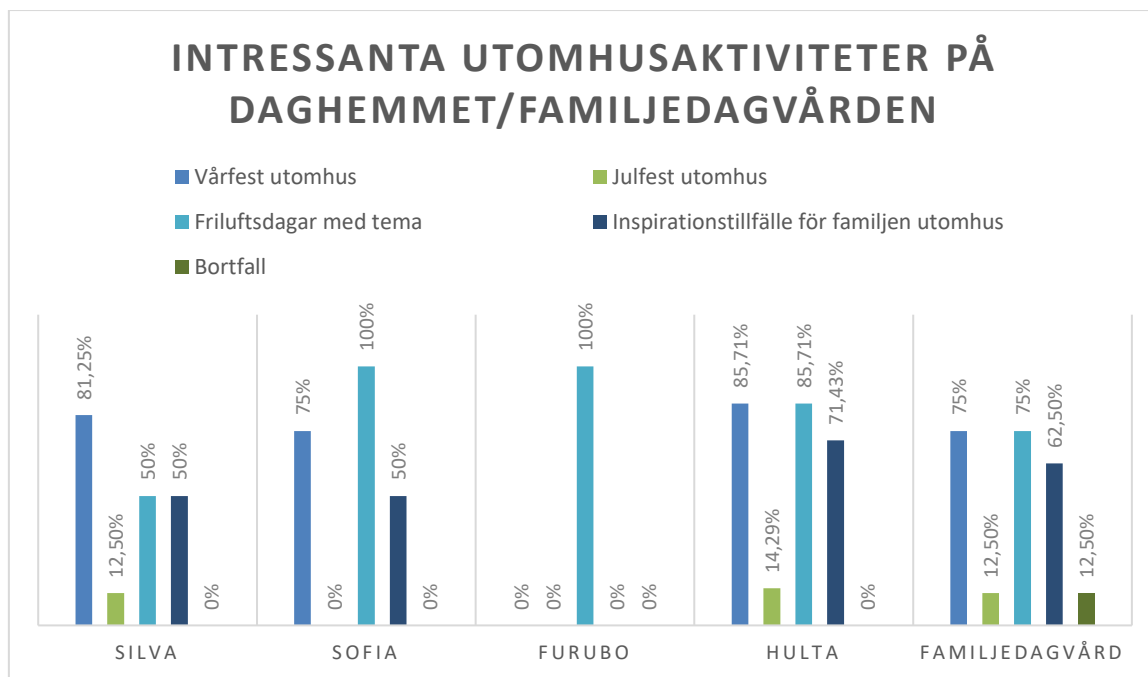
"Familjedagvården är ju lite begränsad i och med att dagmamman ska hinna laga mat och så vidare. De kunde kanske vara ännu längre stund utomhus. "

Utifrån svaren från den slutna frågan och dess motivering kunde det konstateras att majoriteten från de olika enheterna överlag var nöjda över utomhusvistelsen på daghemmet/familjedagvården. De respondenter som svarade att mängden utomhusvistelsen var tillräcklig hade även motiverat sitt svar med positiva kommentarer gällande kvaliteten av utomhusvistelsen. De som ansåg att mängden utomhusvistelse var otillräcklig motiverade sitt svar med att de förstår orsaken till begränsad mängd utomhusvistelse. Dessa motiveringar gällde familjedagvården eftersom det generellt sätt jobbar endast en person på varje familjedagvårdsenhet. Därför är möjligheterna begränsade då denna person ska hinna med alla arbetsuppgifter under en arbetsdag.

4.6 Intressanta utomhusaktiviteter inom småbarnspedagogiken

I figur 9 framställs svaren från frågan "Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/familjedagvården" från föräldraenkäten, se bilaga 3–4. Här kunde respondenterna kryssa i fler alternativ, därav de höga procentvärdena per enhet. Majoriteten ansåg att de mest intressanta aktiviteterna var friluftsdagar med tema, vårfest utomhus och inspirationstillfälle för familjen utomhus. Julfest utomhus var inte ett populärt alternativ bland respondenterna. Familjedagvårdens svar hade ett bortfall på 12,5

% . Familjedagvårdens svar skiljer sig från de andra enheterna, eftersom resten av enheternas bortfall var 0 %.

Figur 9 Intressanta utomhusaktiviteter på daghemmet/familjedagvården

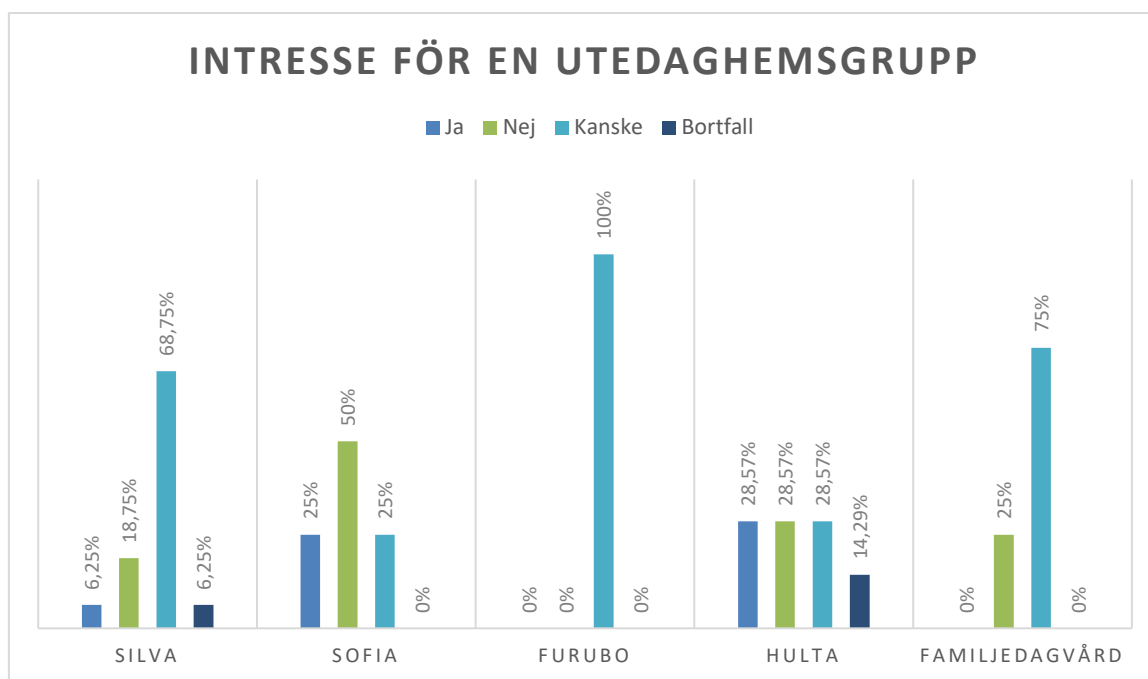
Analysen av svaren visar att årstiden kunde påverka respondentens val av svar, då julfest utomhus hade överlag den lägsta svarsprocenten medan vårfest utomhus i allmänhet hade hög svarsprocent. Motiveringarna visade att det fanns intresse bland föräldrarna att vara med, men att detta försvåras eftersom föräldrarna har jobb under barnens daghemsdag/familjedagvårdsdag. Föräldrarna gav ett förslag som var att besöka olika yrkesgrupper som arbetar ute i naturen.

"Besök på tex. lantbruk under höst och vår eller andra yrkesgrupper som arbetar ute i naturen."

Friluftsdagar med tema hade den högsta svarsprocenten på alla enheter, förutom på en enhet där vårfest utomhus hade den högsta svarsprocenten. Friluftsdagar med tema kunde anses vara ett populärt svarsalternativ eftersom det är en mångsidig aktivitet. Dessutom är detta en aktivitet som är flexibel att arrangera, och på så sätt inte lika starkt påverkad av vädret som till exempel julfest utomhus.

4.7 Intresse för en utedaghemsgrupp

I Figur 10 presenteras svaren från frågan ”Finns det hos er ett intresse för en utedaghemsgrupp? (Minst 70 % av daghemstiden tillbringas utomhus)” från föräldraenkäten, (bilaga 3–4). Svaren anger inte ett tydligt intresse för en utedaghemsgrupp. Enhetsvis ligger största svarsprocenten på alternativet kanske, förutom på Sofia daghemmet där största svarsprocenten är på alternativet nej.

Figur 10 Intresse för en utedaghemsgrupp

Den sjätte frågan i föräldraenkäten "Finns det hos er ett intresse för en utedaghemsgrupp?" hade en följdfråga "Motivera ert svar", (bilaga 3–4). Motiveringarna har med hjälp av innehållsanalys sammanställts till tre kategorier: **inget intresse för en utedaghemsgrupp**, **intresse för en utedaghemsgrupp** och **otillräcklig kunskap gällande en utedaghemsgrupp**.

I motiveringarna framkom det att flera föräldrar hade **inget intresse för en utedaghemsgrupp**. Föräldrarna ansåg att det finns verksamhet som endast kan utföras inomhus och att vara hela dagen utomhus inte är lämplig för alla barn. De ansåg även att mängden utomhusvistelse är bra som den är i vanlig daghemsgrupp. Därför hade de inget intresse för en utedaghemsgrupp. Dåligt väder ansågs även vara en faktor för att inte välja en utedaghemsgrupp.

"Tycker utomhusvistelsen är tillräcklig som den är nu"

"Det passar inte alla barn, jag tror en del skulle vantrivas av "för mycket" utevistelse, eftersom alla har olika intresseområden och aktivitetsnivå."

Få av föräldrarna visade ett klart **intresse för en utedaghemsgrupp**. De som visade intresse ansåg att barnen kommer närmare naturen och får använda sin fantasi utomhus. Föräldrarna nämnde att Silvas utförskolegrupp verkar vara intressant och att den eventuellt kunde utvidgas.

"Ulkona oleminen on suositeltavaa, Silvassa toimii jo metsäeskari, ehkä toiminta voisi laajentaa mietittyä se, miten siinä voidaan huomioida erityistarpeisia lapsia"

"Silvas "ulkoeskari" verkar fascinerande"

"Komma närmare naturen, använda mer fantasi vid lek"

Den sista kategorin är **otillräcklig kunskap gällande en utedaghemsgrupp**. Vi har utgått från föräldrarnas motiveringar och konstaterat att de inte nödvändigtvis har kunskap om vad en utedaghemsgrupp är och föräldrar bad även om mera information om en sådan grupp. Det fanns ett internt bortfall i detta svar. Detta kunde bero på bristfällig kunskap angående en utedaghemsgrupp, vilket också kunde leda till att frågan misstolkades.

"Skulle förstås vara roligt med lite mer info men varför inte."

Analysen av denna fråga innefattar de olika motiveringarna till föräldrarnas svar. Motiveringarna av de föräldrarna som hade svarat att de inte har något intresse för en utedaghemsgrupp, kunde sammanfattas som att utomhusvistelsen är tillräcklig som den är och att det finns aktiviteter som endast kan utföras inomhus. Trots att det inte nämndes i motiveringarna, kunde detta resultat bero på att föräldrarna helt enkelt inte är intresserade av en utedaghemsgrupp. Inget intresse för en utedaghemsgrupp kunde också bero på bristfällig kunskap.

Föräldrar som visade intresse för en utedaghemsgrupp värdesatte naturens inverkan på barnet. Motiveringarna visade att föräldrarna ansåg att utomhusvistelse i naturen gav barnet en möjlighet att utforska sin fantasi och kreativitet med hjälp av fri lek. Det kunde ses ett samband mellan dem som visat intresse för en utedaghemsgrupp och dem som svarat att

utomhusvistelsen är mycket viktig. Detta kunde tolkas som att föräldrar som ansåg utomhusvistelsen vara betydelsefull, var intresserade av en utedaghemsgrupp för sina barn.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att föräldrarna inte hade tillräckligt med kunskap om vad en utedaghemsgrupp innebär. Majoriteten svarade kanske, vilket kan betyda att intresse finns ifall kunskapen skulle vara tillräcklig. En del svar innehöll motiveringar där det förekom åsikter angående utmaningar att kunna utföra olika aktiviteter utomhus. Detta kunde bero på att utomhusvistelse kopplas ihop med fri lek, och kunde därmed ersätta den planerade verksamheten.

4.8 Favoritställen med dagvårdsgruppen

Första frågan i barnenkäten, (bilaga 5–6), löd ”Vart tycker du om att gå med daghems-/familjedagvårdsgruppen?”. Här kunde respondenterna kryssa i fler alternativ, där av de höga procentvärdena per enhet. Denna fråga valde vi att redovisa utan diagram och istället presentera de bilder som användes i enkäten med svarsprocent, eftersom detta tillvägagångssätt gav en tydligare helhetsbild av resultatet. Eftersom svaren skiljer sig enheterna emellan, analyseras de enhetsvis.

I Silva daghem anser barnen att de populäraste alternativen är att gå till stranden och sportplanen, medan barnens intresse för att gå till bäcken var svagt. Inom Sofia daghem visar svarsprocenten att barnen helst vill gå till sportplanen, gården och leka ute i snön. Ingen av barnen visade intresse för att gå till skogen. Furubo daghems svarsprocent visade att populäraste alternativen var att gå till sportplanen, stranden och att leka ute i snön. Hulta daghemsbarn visade intresse för alla alternativen, att gå till skogen var populärast och att gå till bäcken var minst intressant. Familjedagvårdens barn hade ett liknande resultat som Hulta daghem, men de visade störst intresse för att gå till gården.

Nedan presenteras resultatet från den första frågan i barnenkäten, (bilaga 5–6). Resultatet presenteras svarsalternativen skilt. Svarsprocenten har lagts i ordningsföljd enligt hur populärt svarsalternativet var.

Ut i snön

Furubo 100 %

Sofia 75 %

Silva 50 %

Hulta 42,86%

Familjedagvård 37,5%

Till stranden

Furubo 100%

Silva 75%

Hulta 57,14%

Sofia 50%

Familjedagvård 50%

Till skogen

Hulta 71,45%

Silva 50%

Familjedagvård 50%

Sofia 0%

Furubo 0%

Till bäcken

Hulta 28,57%

Familjedagvård 25%

Silva 12,5%

Sofia 12,5%

Furubo 0%

Till gården

Familjedagvård 75%

Sofia 75%

Hulta 51,14%

Silva 43,75%

Furubo 0%

Till sportplan

Furubo 100%

Sofia 87,5%

Silva 68,75%

Familjedagvården 50%

Hulta 42,86%

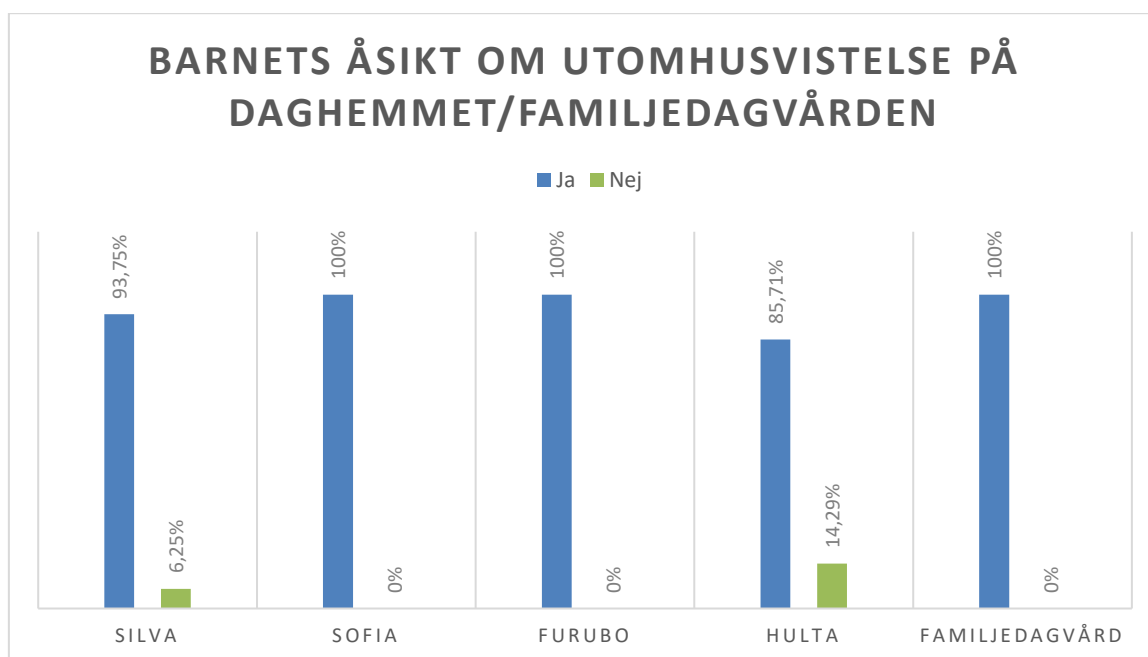

Genom att analysera svarsresultatet på frågan kan det konstateras att alla svarsalternativ var populära, det fanns inget alternativ som barnen uteslöt. Ut i snön hade hög svarsprocent på de flesta enheter. Detta kunde bero på att undersökningen utfördes under vintern och att barn lätt kopplar ihop svarsalternativen med vad som sker i nuet.

Vilka alternativ som var populära, eller inte populära kan bero på hur vardagliga dessa platser är för barnet. Barnet kan ha svarat utgående från vad hen ansåg vara nytt och intressant, eller utgående från vad de gör dagligen. Vardagliga aktiviteter kan kännas som självklara för barnet och därför har barnet eventuellt inte valt dessa svarsalternativ. Barnet valde eventuellt något alternativ som inte görs så ofta eftersom det kan vara nytt och spännande.

4.9 Barnets åsikter om utomhusvistelse inom småbarnspedagogiken

I figur 11 framställs svaren av den andra frågan ur barnenkäten, (bilaga 5–6), ”Tycker du om att vara ute på daghemmet?”. Majoriteten av alla barn från enheterna tycker om att vara utomhus på daghemmet/familjedagvården. En liten andel var av annan åsikt. Avvikande resultat förekom inom Silva och Hulta. Inom Silva gav 6,25 % av barnen svaret nej, och inom Hulta svarade 14,29 % av barnen nej. Överlag är detta en låg procent som svarade nej, så svaren visar att barnen tydligt tycker om att vara utomhus på daghemmet/familjedagvården.

Figur 11 Barnets åsikt om utomhusvistelse

Fråga 2 i barnenkäten, "Tycker du om att vara ute på daghemmet?" hade en följdfråga där barnet med hjälp av en vuxen kunde motivera sitt föregående svar. De öppna svaren har med hjälp av innehållsanalys sammanställts till en kategori: **fri lek**.

Den **fria leken** innebär att barnet självt får välja sin lek utan vuxnas påverkan. Det som nämndes aktivt var att barnen tycker om att leka utomhus, där endast ett barn ansåg att lek utomhus inte är roligt. Att få leka fritt, leka med vänner, att ha mycket utrymme tillgängligt och att få springa anser barnen att är underhållande.

"För att man kan leka. Bra med utrymme."

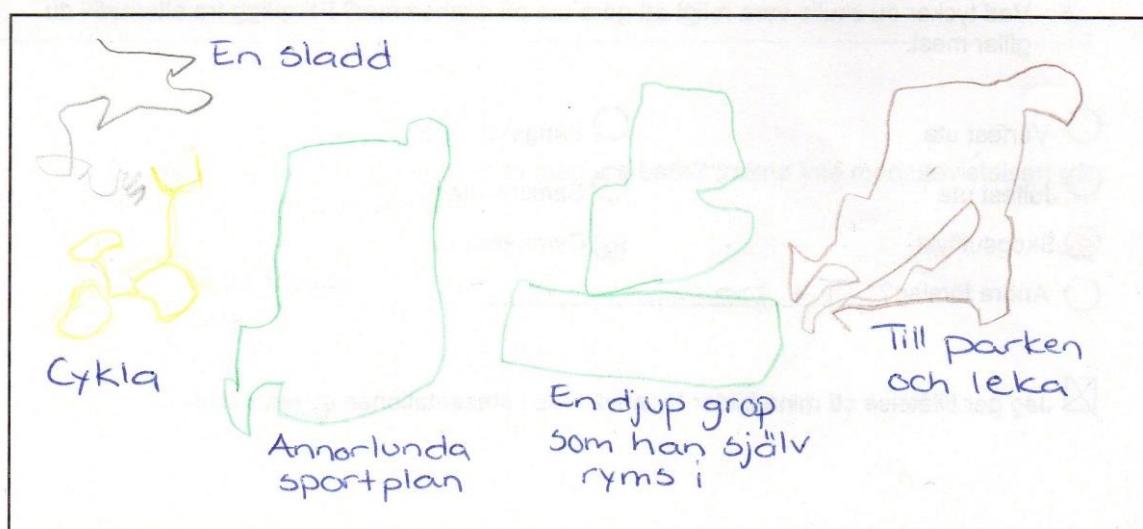
"Man kan gunga, rutscha, skida, bygga kojja i skogen, klättra i träd, leka nata"

Analysen av barnens svar angående åsikter om utomhusvistelsen på daghemmet/familjedagvården visade att majoriteten tycker om att vara utomhus. Den fria leken togs upp i flera motiveringar. Detta kunde tolkas som att barnet förknippar utomhusvistelse med att få röra sig fritt, själv välja leken och att få leka med barn från andra grupper. Dessutom får barnet röra sig mer aktivt utomhus, till exempel genom springlekar. Utomhusmiljön ger barnet utrymme för att använda sin fantasi och kreativitet i olika lekar, vilket inte är möjligt i lika stor grad inomhus. Barnet utvecklar omedvetet sin fantasi- och kreativitetsförmåga utomhus, vilket bidrar till att barnet hittar på egna lekar utan vuxnas påverkan.

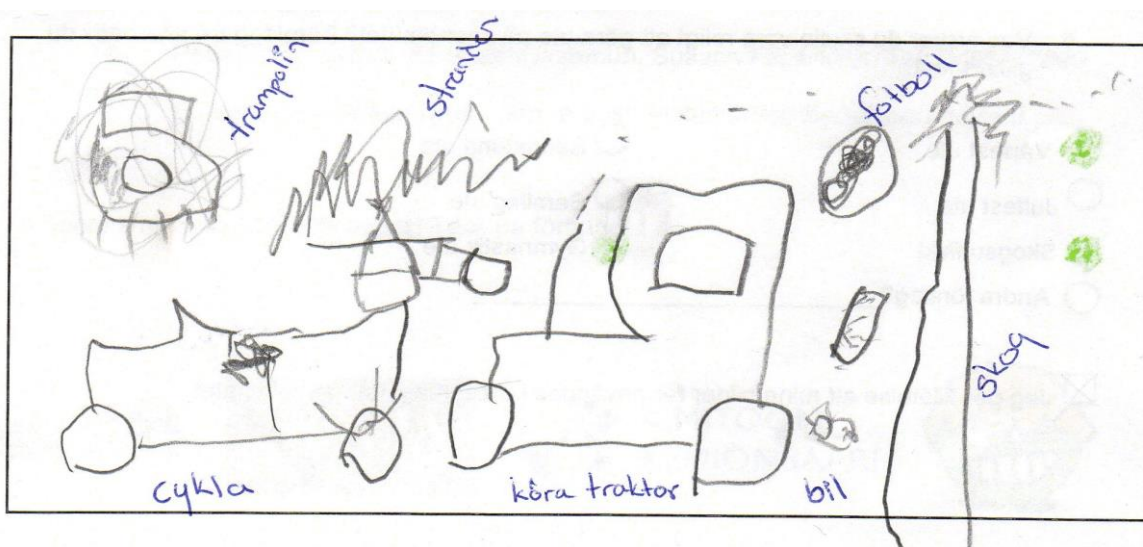
4.10 Favoriter bland utomhusaktiviteter inom småbarnspedagogiken

Den tredje frågan i barnenkäten, (bilaga 5–6), var en öppen fråga där barnen fick vara kreativa och rita. Frågan löd "Vad tycker du om att göra ute? Rita." Under den ritade bilden fick föräldrarna skriva ner barnets motivering till den ritade teckningen. Denna metod kallas för sagotering, och metoden användes för att stärka barnets delaktighet. Teckningarna analyserades med innehållsanalys. Teckningarnas beskrivningar delades in i tre kategorier: **lekar**, **vinteraktiviteter** och **motionsaktiviteter**.

Den första kategorin är **lekar**. Barnen tyckte om att rutscha i rutschbanan, cykla, leka i sandlådan, gunga och leka ledda samt fria lekar. Den andra kategorin är **vinteraktiviteter**. Barnen ritade vinteraktiviteter som till exempel bygga snögubbe, åka pulka och andra snölekar. Den tredje kategorin är **motionsaktiviteter**. Barnens teckningar visade att de tyckte om att spela fotboll och springa ute med kompisar.

Figur 12 Barnets teckning till fråga 3

Figur 13 Barnets teckning till fråga 3

"Barnet har ritat vad hen tycker om att göra... fotboll, trampolin, köra med sin leksakstraktor/tramptraktor, cykla, vara i skogen"

Vid analysen av svaren och barnens teckningar till denna fråga kunde vi konstatera att svaren var mångsidiga och att de flesta barn hade ritat vad de tycker om att leka utomhus. Flera barn hade ritat olika vinteraktiviteter och detta beror troligtvis på att barnet lever i nuet och denna enkät är ifylld under vinterhalvåret. I svaren kom det fram att barnen har låtit sin fantasi flöda då de ritat teckningarna men motiveringarna var vardagliga och realistiska. Barnen hade ritat sina kompisar och vad de brukar leka tillsammans med dem och flera hade ritat sina favoritleksaker. Det som förekom ofta i teckningarna var att cykla, spela fotboll, leka i sandlådan, leka med leksakstraktor, åka rutschkana, gunga, åka pulka, bygga

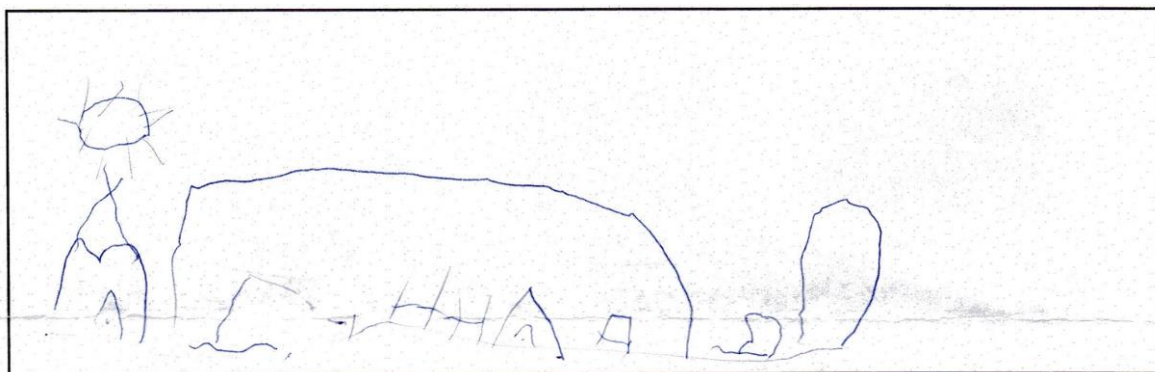
snögubbar och snöbollar. Ur teckningarna kunde det konstateras att barnen har klara favoritleksaker och lekar på daghemmen/familjedagvården.

4.11 Barnens drömdaghemsgård

Den fjärde frågan i barnenkäten (bilaga 5–6), var en öppen fråga där barnet fick rita sin drömdaghems-/familjedagvårdsgård. Under den ritade teckningen kunde föräldrarna skriva ner barnets motivering angående teckningen, denna metod kallas sagotering. Vid analysen av denna fråga har vi använt oss av innehållsanalys. Barnens motiveringar har delats in i två olika kategorier: **barnens omtyckta lekplatser** och **barnens utvecklingsförslag**.

Inom kategorin **barnens omtyckta lekplatser** nämns de aktiviteter och platser som barnen beskrev som sin drömdagvårdsgård. Barnens omtyckta lekplatser var gungor, rutschbana, sandlåda, klätterställning, lekstuga och gräsmatta. Dessa lekplatser är bekanta för de flesta av barn och anses vara uppskattade.

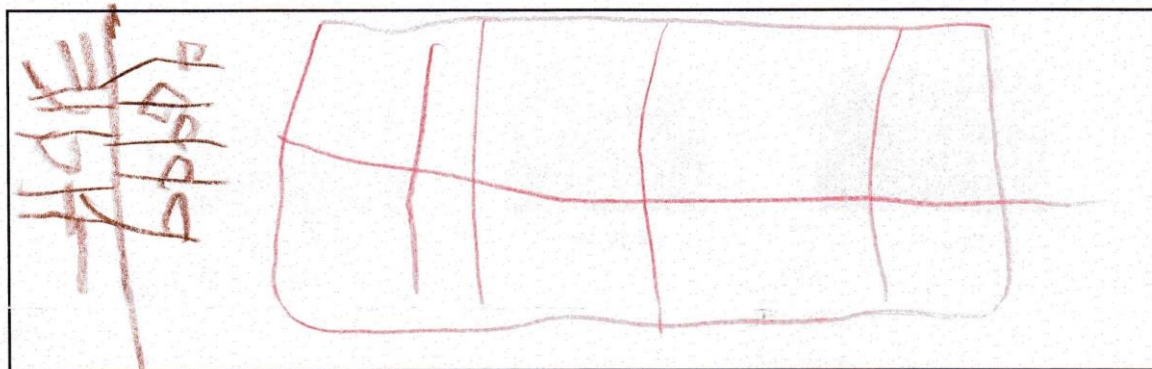
"På gården ska det finnas sandlåda, rutchbana, ett bord en jättestor klätterställning, en simbassäng med rutchbana och en klätterstege. Gården ska vara nära skolan."

Figur 14 Barnets teckning till fråga 4

Den andra kategorin **barnens utvecklingsförslag** innefattar svar av barnen som kunde fungera som utvecklingsförslag gällande gården på daghemmet/familjedagvården. Denna kategori består av barnens utvecklingsförslag i form av kreativa idéer om lekplatser och aktiviteter till daghems-/familjedagvårdsgården. Att få bygga på gården var ett svar som förekom starkt, vilket kunde beaktas som ett utvecklingsförslag av barnen. Bollhav, polisstation, trampolin, simbassäng, ringar att hänga i, koja och cykelbana var även nya kreativa förslag av barnen.

*"Den skulle se ut som en polisstation, men en landningsplats för helikoptrar (det röda).
Bredvid landningsplatsen växer ett träd (det bruna)"*

Figur 15 barnets teckning till fråga 4

Utgående från barnens teckningar kunde det konstateras att barnen hade utgått från sin nuvarande daghemsgård då de ritade sin drömdaghemsgård. Det fanns barn som i sina motiveringar beskrev att deras nuvarande dagvårdsgård är bra som den är. Detta kunde tolkas som att barnen överlag är nöjda med dagvårdsgården som den är.

"Jag är nöjd med dagmammans lekplats, så jag ritade mest den."

"Mitt vanliga dagis är bra"

Genom att analysera svaren av denna fråga kunde det konstateras att teckningarna var mer fantasifulla än teckningarna från fråga tre. Barnen hade kommit med många nya förslag gällande hur daghems-/familjedaghemsgården kunde se ut. Barnen har varit kreativa och fått utrymme att fritt kunna uttrycka sina förslag och åsikter. Trots att svaren var fantasifulla skulle de ändå kunna förverkligas med hjälp av personalens kreativitet och handledning.

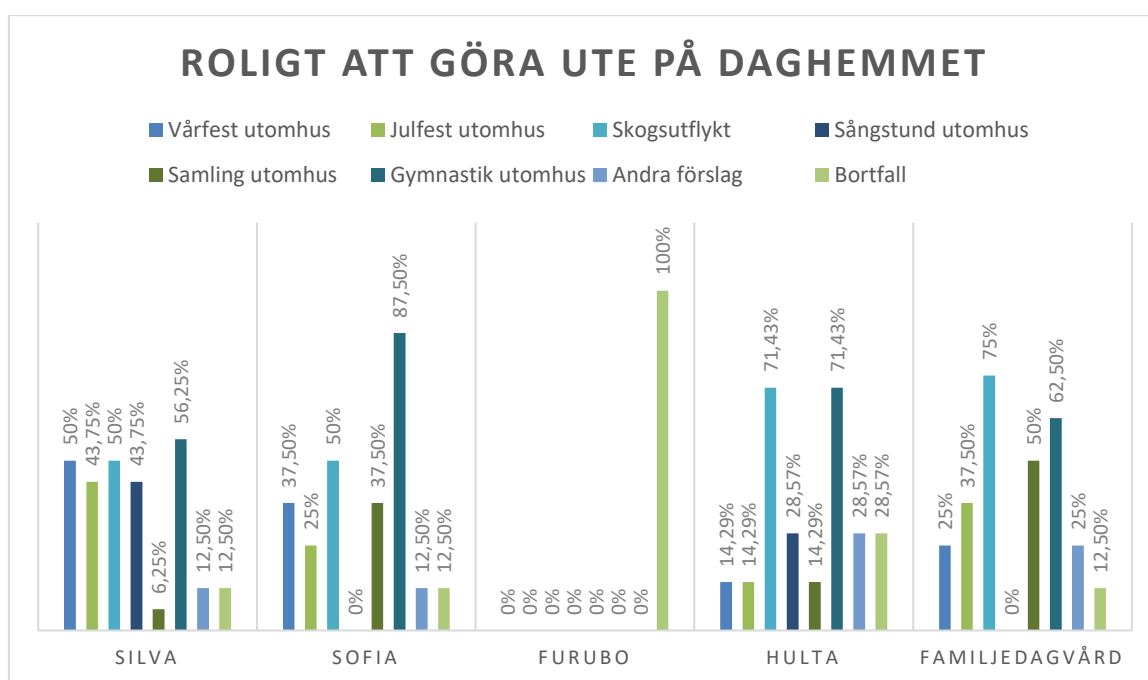
Vid analysen av resultatet från denna fråga konstaterade vi att formuleringen av frågan var otydlig, eftersom det fanns barn som inte förstod vad ordet "drömdaghem" betydde. Ett barns kommentar som stöder detta är *"Är det något dagis som man ser när man sover?"*. För att undvika misstolkning kunde denna fråga vara formulerad på ett annat sätt och använda ett annat ord än "drömdaghem".

4.12 Roliga verksamheter utomhus

I Figur 16 presenteras svaren för frågan i barnenkäten (bilaga 5–6), "Vad tycker du skulle vara roligt att göra ute på daghemmet?". Barnet fick välja tre svarsalternativ. Intresset för de

respektive aktiviteterna var relativt lika inom alla enheter. De svarsalternativ som fick mest röster var skogsutflykt och gymnastik utomhus, medan sångstund utomhus hade allmänt låg svarsprocent.

Inom alla enheter förekom det bortfall. Bortfallet beror på att anvisningarna inte följdes, det vill säga att barnen ringade in fler än tre alternativ. Vid dessa fall har vi redovisat svaret som ett bortfall. Det fanns ett internt bortfall, det vill säga respondenter som hade valt att inte svara på denna fråga.

Figur 16 Intressanta aktiviteter på daghemmet

Genom att analysera resultatet kan det även här konstateras att årstiden då undersökningen gjordes kan ha påverkat svaret. Eftersom barnet ofta tänker i nuet och konkret, kanske de inte ser exempelvis samling och sångstunder som ett attraktivt alternativ på grund av kyla och dåligt väder.

De minst populära alternativen var julfest utomhus, samling utomhus och sångstund utomhus. Som nämndes tidigare kunde detta bero på årstiden, i och med att dessa aktiviteter generellt sätt görs inomhus på daghem-/familjedagvården. Svaret skulle kanske ha varit ett annat om barnen skulle ha varit bekanta med att ha dessa aktiviteter utomhus. Skogsutflykt och gymnastik utomhus fick mest röster bland barnen och detta kunde bero på att dessa aktiviteter är bekanta för barnen, och allmänna aktiviteter inom daghemmet/familjedagvården.

4.13 Sammanfattning av resultatet

Utgående från resultatet av enkätundersökningen kunde det konstateras att föräldrar inom Kimitoöns kommun ansåg att utomhusvistelse var betydelsefullt. Föräldrarna menade att utomhusvistelsen främjar hälsan och bidrar till en bättre koncentrationsförmåga. Utemiljön ansågs vara en betydande lärmiljö som även förstärker barnets fantasiförmåga och alla sinnen. Föräldrarna var generellt nöjda med mängden utomhusvistelse på daghemmen/familjedagvården, i vissa fall önskades det även mera utomhusvistelse. Barnen hade en positiv inställning till utomhusvistelsen och dagvårdsgården. Barnen ansåg att det är roligt att vistas utomhus då där finns utrymme att springa och röra på sig tillsammans med vänner. Både föräldrar och barn inom Kimitoöns kommun ansåg att det är roligt och nyttigt att vistas utomhus.

Resultatet visade att majoriteten av familjer inom Kimitoöns kommun vistas utomhus 1–2 h per dag. Föräldrarna motiverade att årstiden påverkar mängden utomhusvistelse då dagarna under sommaren är längre och vädret mer behagligt. Därför var antalet timmar utomhus färre under vintertiden då enkätundersökningen utfördes. Resultatet visade att familjer vistas tillsammans utomhus, där föräldrarna involverar barnet i sina aktiviteter. Familjerna har en aktiv livsstil som innefattar hobbyer, vardagsmotion och vardagssysslor.

Barnen hade en positiv inställning till naturen som utelärmiljö där de visade intresse för olika platser utomhus. Dagvårdsgården ansågs vara en trevlig plats för utomhusvistelse, då flera barn ritade deras drömdagvårdsgård utifrån deras egna erfarenheter av en dagvårdsgård. Majoriteten av barnen ansåg att de vistas gärna utomhus under dagvårdsdagen och därmed trivs på gården. Barnen visade intresse för att rutscha, klättra och gunga och även fantasifulla lekar och lekplatser som till exempel trampoliner och en polisstation.

4.14 Presentation av resultatet

Arbetet presenterades den 2.5.2018 för Kimitoöns kommun. Närvarande under presentationen var specialbarntädgårdsläraren, alla pedagogiska ledare och barnomsorgschefen från Kimitoöns kommun. Resultatet presenterade med hjälp av en powerpoint presentation (bilaga 9). Under presentationen presenterades arbetsprocessen, resultatet och utvecklingsförslag till de olika enheterna. Tillvägagångssättet och arbetsprocessen nämndes för att beställaren skulle få ett grepp om hur vi har kommit fram till ett resultat. Fokus låg på resultatet då intresset hos beställaren var att få veta

undersökningens resultat. Utgående från resultatet presenterades våra utvecklingsförslag till de olika enheterna och kommunen. Dessa utvecklingsförslag baserar sig på barnens resultat från barnenkäten. I presentationen lyfte vi även upp våra egna värderingar och vår barnsyn som har varit i fokus under hela arbetsprocessen.

5 Utvecklingsförslag till dagvårdsenheterna

I denna del har vi presenterat utvecklingsförslag till dagvårdsenheterna som kom fram via analysen av enkäterna. Dessa utvecklingsförslag baserar sig inte på en enskild konkret fråga i enkäterna, utan är en sammanställning av vår tolkning av resultatet. Vi har lyft fram de utvecklingsförslag som kunde tillämpas och utvecklas inom småbarnspedagogiken på de olika enheterna. Utvecklingsförslagen baserar sig på barnens motiveringar och åsikter.

Enligt resultatet kunde det konstateras att barnen är nöjda med sin daghems-/familjedagvårdsgård. Utöver det kunde vi även se att barnen hade nya idéer gällande utomhusvistelsen på daghemmet/familjedagvården. Utvecklingsförslagen kunde genomföras med hjälp av kreativa och enkla lösningar.

Simbassäng var ett förslag som nämndes flera gånger i barnens svar, vilket kunde förverkligas med enkla medel inom småbarnspedagogiken. Ett badkar gjort av plast eller en simbassäng kunde exempelvis tas fram vid önskade tillfällen. Att ha djur på daghems-/familjedagvårdsgården var ett populärt förslag bland barnen. För att kunna förverkliga detta måste möjliga allergier tas i beaktande. Dagvårdspersonal bör ta hänsyn till barn som har starka rädslor för djur, eftersom barnets reaktioner inte kan förutses. Oberoende kunde daghemmen/familjedagvården ha så kallade "djurdagar" där riktiga djur inte är involverade. "Djurdagen" bör tillämpas enligt barngruppens allergier och intressen. Exempel på förverkligande av dessa dagar är att gå till skogen och bekanta sig med småkryp, spår av djur och information om skogens djur. Dessutom kunde observationer från naturen vidare utforskas, med hjälp av en pekplatta, böcker, sånger eller ramsor. Ett annat förslag är att besöka närliggande djurgårdar för att på så sätt få se djuren och bekanta sig med dem.

Barnens egna intressen kom tydligt fram ur barnens motiveringar i enkäterna. Därför borde barnens intressen och åsikter tas i beaktande då verksamheten planeras. På detta sätt är barnen involverade och delaktiga i själva verksamheten. Att få bygga och skapa egna lekmiljöer kom tydligt fram som ett intresse hos barnen. Detta kunde förverkligas med enkla medel och handledning av personalen. På så sätt kunde barnets kreativitet och delaktighet

stödas. Daghems-/familjedagvårdsverksamheten kunde utvecklas på bästa möjliga sätt genom att låta barnets röst bli hörd. Verksamheten bör anpassas efter de unika barngrupperna och deras intressen.

6 Kritisk granskning

I detta kapitel granskas vårt arbete kritiskt. Vi granskar enkätundersökningens trovärdighet och giltighet. I kapitlet diskuteras även hur syftet har uppfyllts och om frågeställningarna har besvarats. Etiska aspekter och vår barnsyn diskuteras också i kapitlet.

Syftet med examensarbetet var att genom en enkätundersökning kartlägga och presentera vad barn och deras vårdnadshavare i Kimitoöns kommun anser om utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken. Syftet var även att presentera utvecklingsförslag för Kimitoöns kommun på basen av kartläggningen. Arbetets frågeställningar var: ”Vilken är föräldrarnas inställning till utomhusvistelse under dagvårdsdagen?”, ”Hur mycket rör sig familjen utomhus under ledig tid tillsammans i naturen?”, ”Hur ser barnen på naturen och sin dagvårdsgård som utelärmiljö samt var och vad leker barnen helst utomhus?”.

För att kunna uppnå syftet med vårt arbete har vi tagit del av relevant litteratur om enkäter och barn som medforskare samt styrdokument för småbarnspedagogik. Syftet har uppnåtts genom att vi utformat en enkätundersökning vars resultat gav utvecklingsförslag till småbarnspedagogiken inom Kimitoöns kommun. Det gjordes två skilda enkäter för att få både barnens och föräldrarnas röster och åsikter hörda. Enkäterna baserade sig på litteraturstudierna och frågorna i enkäterna var utformade så att våra frågeställningar besvarades och utgående från resultaten kunde utvecklingsidéer sammanställas.

Eftersom vår undersökning var ett beställningsarbete av Kimitoöns kommun har vi under hela processens gång haft ett samarbete med projektets koordinatör Susann Fagerlund. Då det fanns en beställare var det viktigt att beakta deras åsikter och förslag. Det var viktigt att beställningsarbetet var väl planerat i förväg och att informationen mellan båda parterna var korrekt för att undvika missförstånd och fel. Samarbetet mellan Kimitoöns kommun och Yrkeshögskolan Novia kunde fortsätta ifall det finns ett intresse för att göra nya liknande kartläggningar under en annan årstid för att få ett mer heltäckande resultat.

Barnsynen har tagits i beaktande vid utformandet av barnenkäten. Det är barnets rättighet att få bli hörd och vara delaktig i frågor som berör barnets egna liv. Barnet ska ha rätt att planera,

genomföra och utvärdera verksamhet på daghemmet/familjedagvården. Barnet ska ha inflytande i beslutsfattandet. Vi ansåg att det var viktigt att barnet själv fick svara på enkäten och på detta sätt få sin röst hörd. Då resultatet redovisades såg vi till att barnens åsikter kom tydligt fram och barnens utvecklingsförslag om dagvårdsverksamheten beaktades. I presentationen av undersökningresultatet poängterades starkt barnets delaktighet och åsikter för Kimitoöns kommun.

I examensarbetet har de etiska frågorna beaktats under hela processen. I fråga om allt material och litteratur i arbetet har man hänvisat till den ursprungliga källan och källan har också angetts i källförteckningen. Informationen som användes omformulerades till vår egen text och på detta sätt undveks plagiat. I litteratursökningen användes begrepp som var relevanta för arbetsprocessen. Vi har använt oss av olika databaser och ny litteratur som varit tillförlitligt. I resultatet har de etiska aspekterna beaktats genom att se till att ingen enskild respondents svar kan avläsas ur resultatet. För de bilder som använts i resultatet har vi fått tillstånd av barnet att använda i redovisningen av resultatet. Före enkäterna skickades ut till dagvårdsenheterna granskades och godkändes de av projektets koordinator Susann Fagerlund. Etiska aspekter har också beaktats i följebrevet och i enkäterna genom att i följebrevet klargöra för deltagarna att det är frivilligt att delta i undersökningen, att deras anonymitet garanteras och att det insamlade materialet används för undersökningssändamål och kommer sedan att förstöras. Då enkäterna utformades undveks svåra begrepp och enkäterna gjordes begripliga för alla. På detta sätt minimerades risken för missförstånd.

Undersökningen hade ett bortfall vilket kunde bero på varierande faktorer. En orsak till bortfallet kunde vara att undersökningen gjordes kring sportlovet. Familjer kunde ha varit på semester eller haft sjukfrånvaro. Varierande personal och vikarier vid daghemmen kan ha lett till bristfällig information ifråga om enkäterna. Bortfallet kan också ha berott på att respondenterna inte fick någon skriftlig påminnelse om att deltagande i enkätundersökningen.

Resultatet i undersökningen skulle ha kunnat se ut på ett annat sätt ifall undersökningen genomförts på nytt under en annan årstid. Detta kunde bero på att barnen lever i nuet och svarar utgående från det. I undersökningen kunde barnens svar kopplas till den årstid som pågick, i detta fall vintertid. Det förekom internt bortfall vid en del frågor eftersom respondenterna ansåg att svaret varierade beroende på årstiden och därför kunde de inte välja bara ett svarsalternativ. Vi anser att mätinstrumentet i vår undersökning är tillförlitligt eftersom resultatet med hög sannolikhet inte skulle variera från det nuvarande resultatet ifall

undersökningen skulle utföras på nytt under samma årstid. Denscombe (2000, s.282–283) poängterar att det är väsentligt att mätinstrumentet som används i en undersökning är tillförlitligt. Om mätinstrumentet har hög tillförlitlighet innebär det att resultatet blir den samma om undersökningen upprepas flera gånger. Om det förekommer variationer i resultatet bör dessa enbart bero på variationer i mätobjektet.

Vi anser att trovärdigheter i vårt examensarbete är hög eftersom vi har använt oss av ett mätinstrument som var rätt för undersökningen och mätt det som varit relevant för vår undersökning. I enkäterna användes inte ord som sällan, ofta, mycket och lite för att undvika missförstånd och respondenternas egna tolkningar. Frågorna och svarsalternativen formulerades noggrant för att ge ett heltäckande resultat. Resultatet från enkäterna sammanställdes i diagram efter att man noggrant gått igenom enkäterna en efter en. I examensarbetet har vi utförligt beskrivit vår arbetsprocess och hur undersökningen har genomförts samt besvarat våra frågeställningar. Vi anser att detta bidrar till hög trovärdighet i examensarbetet. Trost (2001, s.61) skriver att trovärdighet inom en undersökning innebär att forskaren i hög grad mäter det som undersökningen påstås mäta. Frågorna i mätinstrumentet bör vara formulerade så att svaren ger ett heltäckande resultat. Svarsalternativen ska inte vara formulerade i termer som alltid, ofta, sällan och aldrig. För att undersökningen ska mäta det som den är avsedd att mäta, bör svarsalternativen bestå av konkreta termer.

Det har varit en lärorik examensarbetsprocess. Den har utvecklat vår barnsyn och gett ett mer resursförstärkande perspektiv på småbarnspedagogiken. Alla skribenter, d.v.s. sex socionom studerande bidrog med sina kompetenser och erfarenheter. Vi har alla utvecklats som skribenter och blivande socionomer. Samarbetet mellan skribenter har varit mycket bra, som även med projektets koordinator Susann Fagerlund. Enkätundersökning har gett ett mångsidigt och givande resultat. Strukturen av enkäterna utformades till tilltalande och lättöverskådliga enkäter. Vid utformningen av enkäterna har vi använt oss av kreativa metoder för att utveckla enkäter som stärker barnets delaktighet. Det har varit intressant att använda metoder som var nya för oss och som vi kan tillämpa i vårt framtida yrke.

Genom hela examensarbetet har barnsynen varit i fokus. Vi ville lyfta fram barnets åsikter och ge barnet möjligheter att få påverka i ärenden som berör barnet. Inom vår undersökning anser vi att detta har lyckats. Det har varit intressant att få se hur mångsidiga och värdefulla åsikter samt idéer barnen bidrog med i undersökningen. Vi anser att undersökningens resultat stöder det kompetenta barnet och bidrar med värdefull information för

småbarnspedagogiken inom Kimitoöns kommun. Resultatet från denna undersökning kan användas för att vidareutveckla utomhusverksamheten inom småbarnspedagogiken. Examensarbetet presenterar mångsidiga tips och utvecklingsidéer som baserar sig på barnens svar från undersökningen. Examensarbetet kan fungera som inspirationskälla för personal inom småbarnspedagogiken.

Källförteckning

- Aalto , E., Alasuutari , M., Heino, T., Lamponen, T., & Rutunen , N. (2012). *Suojeltu lapsuus? Raportti Lapsuudentutkimuksenpäiviltä 2011*. Juvenes Print - Tampereen Yliopistopaino OY.
- anvisningar, F. d. (den 14 11 2012). *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*. Hämtat från www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Bell, J. (2011). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, S. (2014). *Lärande för hållbar utveckling – i förskolan*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Davidsson, S., & Juslin, E. (2016). *Det resursstarka barnet*. Vasa: Yrkeshögskolan Novia. Hämtat från <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/106091/Davidsson-Juslin-Det-resursstarka-barnet.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Denscombe, M. (2000). *Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken-En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Ekvall, H. (2012). *Friskare, gladare och smartare med utomhuspedagogik*. Göteborg: Göteborgs botaniska trädgård.
- Etene. (2012). *Etiikan tila sosiaali - ja tereysalalla*. Helsinki, Finland. Hämtat från <http://etene.fi/documents/1429646/1559054/ETENE-julkaisu+35+Etiikan+tila+sosiaali-+ja+terveysalalla.pdf/b02f3efc-c92b-456f-a97a-2a524ef3b2f9/ETENE-julkaisu+35+Etiikan+tila+sosiaali-+ja+terveysalalla.pdf.pdf>
- Granberg, A. (2007). *Småbarns utevistelse - naturorientering, lek och rörelser*. Stockholm: Liber.
- Hillén, S. (den 16 9 2013). *Barn som medforskare - en metod med potential för delaktighet*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap*. Lettland: Typ & Design AB.
- Larsen, A. K. (2009). *Metod helt enkelt - En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- r.f., S. l. (2008). *Meningsfull eftermiddag på svenska-material för eftisledare*. Vasa, Finland.
- Riihelä, M. (u.d.). *Barnen berättar*. Hämtat från [edu.helsinki.fi: http://www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat/svenska/ARTIKLAR/SagofardenMonika.htm](http://www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat/svenska/ARTIKLAR/SagofardenMonika.htm)

Trost, J. (2001). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Trost, J. (2007). *Enkätboken*. Poland: Studentlitteratur.

Utbildningsstyrelsen. (den 10 18 2016). *Utbildningsstyrelsen*. Hämtat från oph.fi:
http://www.oph.fi/download/179348_grunderna_for_planen_for_smabarnspe_dagogik_2016.pdf

Bilaga 1. Följebrevet

Projektet DuMeNaturen enkätundersökning

Bästa föräldrar och barn

Denna undersökning riktar sig till barn som är födda 2012-2013 och har en dagvårdsplats inom Kimitoöns kommun, samt deras föräldrar. År 2016-2017 har dagvårdsenheten inom Kimitoöns kommun arbetat med ett projekt; DuMeNaturen. Projektets mål har varit att utveckla utomhusverksamhetskulturen inom kommunens dagvård, bland annat genom att få in mer utomhuspedagogik i verksamheten. Syftet med denna undersökning är att kunna beskriva föräldrars och barns åsikter kring utevistelse och naturen som lärmiljö. Tanken är att resultatet av undersökningen ska ge riktlinjer för att kunna utveckla småbarnspedagogiken i kommunen.

Undersökningen utförs av socionom-studeranden vid Yrkeshögskolan Novia som skriver sitt examensarbete. Detta görs på begäran av Kimitoöns kommun som också är ansvarig för denna undersökning. Resultatet presenteras för ledningen i er hemkommun samt i de studerandes examensarbete.

Enkäten riktar sig både till föräldrar och barn. Det finns två olika enkäter, en till föräldrar och en till barn. Barnen kan ta hjälp av föräldrarna då de fyller i enkäten. Enkäten delas ut och samlas in på ert daghem/familjedagvård mellan den 28.2 - 9.3. Att delta i undersökningen är frivilligt och svaren är anonyma. Det insamlade materialet kommer endast att användas för undersökningsändamålet och all insamlad data förstörs efter att undersökningen slutförts.

Vi ber er svara så fort som möjligt, sista inlämningsdagen för enkäten är den 9.3.2018 och lämnas in till personalen på daghemmet/familjedagvården!

Ytterligare kommentarer, hälsningar och önskemål får ni gärna skriva på baksidan av detta följebrev.

Om du har frågor angående undersökningen så kontakta någon av följande personer:

Pedagogisk ledare, Kimitoöns kommun, Susann Fagerlund, Tel: 0406463099

Studerande, Matilda Strömberg, e-post: MatildaStromberg@edu.novia.fi

Vi hoppas ni svarar på våra frågor! Tack på förhand!

Bilaga 2. Saatekirje

Hanke DuMeNaturen kyselylomake tutkimus

Hyvät vanhemmat ja lapset,

Tämä tutkimus on suunnattu lapsille jotka ovat syntyneet vuonna 2012-2013 joilla on päivähoitopaikka Kemiönsaaren kunnassa, sekä heidän vanhemmilleen. Kemiönsaaren kunta on vuonna 2016-2017 työskennellyt DuMeNaturen hankkeen parissa. Hankkeen tavoite on ollut kehittää ulkoilmatoiminta kulttuuria Kemiönsaaren kunnassa lisäämällä ulkoiluilmakasvatuksen osuutta toiminnassa. Tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää vanhempien ja lasten mielipiteitä koskien ulkoilua sekä luontoa oppimisympäristönä. Tarkoitus on että tutkimuksen tulokset antaisivat osviittaa siitä miten varhaiskasvatusta kunnassa voisi kehittää.

Tutkimuksen suorittavat sosionomi-opiskelijat Yrkeshögskolan Noviasta jotka kirjoittavat opinnäytetyötään. Tämä tehdään tilaustyönä Kemiönsaaren pyynnöstä joka myös on vastuussa hankkeesta. Tulokset esitetään teidän kotikunnan varhaiskasvatuksen johdolle sekä opiskelijoiden opinnäytetyössä.

Kyselylomake on suunnattu sekä vanhemmille että lapsille. Kyselylomakkeita on kaksi, yksi vanhemmille ja toinen, joka on suunnattu lapsille. Lapset voivat tarvittaessa pyytää apua vanhemmiltaan täyttäessään kyselylomaketta. Kyselylomake jaetaan 28.2, ja kerätään sisään päiväkodeissanne/perhepäiväkodeissanne 9.3 välisenä. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja vastaukset ovat nimettömiä. Kerätty materiaali käytetään ainoastaan tutkimukseen ja kaikki data hävitetään tutkimuksen loputtua.

Pyydämme teitä vastaamaan niin pian kuin mahdollista. Viimeinen palautuspäivä kyselylomakkeelle on 9.3.2018.

Mikäli teillä on kommentoitavaa, tervehdyksiä tai muita toivomuksia niin voitte kirjoittaa ne tämän saatekirjeen toiselle puolelle.

Jos sinulla on jotain kysyttävää tutkimuksesta, olethan yhteydessä seuraaviin henkilöihin:

Pedagoginen ohjaaja, Kemiönsaaren kunta ,Susann Fagerlund,Puh:0406463099
Opiskelija, Matilda Strömberg, sähköpostiosoite: MatildaStromberg@edu.novia.fi

Kiitämme etukäteen vastauksistanne!

Bilaga 3. Föräldraenkäten

Vilket daghem går ert barn på?

- ☐ Silva daghem
- ☐ Sofia daghem
- ☐ Furubo daghem
- ☐ Hulta daghem
- ☐ Familjedagvård

Var på Kimitoön bor ni?

- ☐ Kimito
- ☐ Västanfjärd
- ☐ Dragsfjärd
- ☐ Dalsbruk
- ☐ Kasnäs/Hitis/Rosala
- ☐ Annat, var? _____

Vårt barn tillbringar tid på daghemmet:

- ☐ Heldagsvård
- ☐ Antal dagar _____ d/mån
- ☐ Annat? _____

Hur många barn födda 2012-2013 bor det i
er familj? _____

1. Hur betydelsefull är utevistelse för er familj?

- ☐ Mycket viktig
- ☐ Ganska viktig
- ☐ Inte särskilt viktig
- ☐ Inte alls viktig

Motivera ert svar.

2. Hur många timmar vistas ni utomhus med era barn? (räkna inte med utevistelsen
på daghemmet/ familjedagvården)

- ☐ Mindre än 1 h/dag
- ☐ 1-2 h/dag
- ☐ 2-3 h/dag
- ☐ Mera än 3 h/dag

3. Beskriv fritt vad ni brukar göra utomhus med era barn.

4. Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet/ familjedagvården?

- ☐ För lite utomhusvistelse
- ☐ För mycket utomhusvistelse
- ☐ Utomhusvistelsen är tillräcklig

Motivera ert svar.

5. Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/ familjedagvården? (Ni kan kryssa i flera alternativ)

- ☐ Vårfest utomhus
- ☐ Julfest utomhus
- ☐ Friluftsdagar med tema (grillfest, pulkaåkning, pyssel utomhus mm.)
- ☐ Inspirationstillfälle för hela familjen utomhus (ex. Olika tips på utomhusaktiviteter med sina barn)

Andra förslag? Vilka?

6. Finns det ett intresse för en utedaghemsgrupp? (Ungefär 70 % av daghemsdagen tillbringas utomhus)

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Kanske

Motivera ert svar.

Bilaga 4. Kyselylomake vanhemmille

Missä päiväkodissa lapsenne käy?

- ☐ Silva päiväkoti
- ☐ Sofia päiväkoti
- ☐ Furubo päiväkoti
- ☐ Hulta päiväkoti
- ☐ Perhepäivähoito

Missä päin Kemiönsaarta asutte?

- ☐ Kemiö
- ☐ Västanfjärd
- ☐ Dragsfjärd
- ☐ Taalintehdas
- ☐ Kasnäs/Hiittinen/Rosala
- ☐ Muualla, missä? _____

Lapseni hoitopäivän pituus on:

- ☐ Kokopäivähoito
- ☐ Päivää kuukaudessa _____
- ☐ Muuta? _____

Montako vuonna 2012-2013 syntynyttä lasta teidän perheeseen kuuluu? _____

1. Kuinka tärkeää ulkoilu on perheellenne?

- ☐ Erittäin tärkeää
- ☐ Melko tärkeää
- ☐ Ei kovin tärkeää
- ☐ Ei ollenkaan tärkeää

Perustelkaa.

2. Kuinka monta tuntia vietätte ulkona lasten kanssa? (Ulkoilua päiväkodissa /perhepäivähoidossa ei lasketa)

- ☐ Vähemmän kuin 1 h/päivä
- ☐ 1-2 h/päivä
- ☐ 2-3 h/päivä
- ☐ Enemmän kuin 3 h/päivä

3. Kuvaile vapaasti mitä yleensä teette ulkona lastenne kanssa.

4. Mitä mieltä olette ulkoiluajan määrästä päiväkodissa/ perhepäivähoidossa?

- ☐ Liian vähän ulkoilua
- ☐ Liian paljon ulkoilua
- ☐ Tarpeeksi ulkoilua

Perustelkaa.

5. Mitä ulkoilutoimintaa haluaisitte tehdä yhdessä lastenne kanssa päiväkodissa/perhepäivähoidossa? (Voitte valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Kevätjuhlat ulkona
- ☐ Joulujuhlat ulkona
- ☐ Ulkoilupäivä (grillijuhlat, pulkkailu, askartelu ulkona yms.)
- ☐ Inspiraatiotilaisuus koko perheelle (esim. vinkkejä siitä mitä tehdä lasten kanssa ulkona)

Muita ehdotuksia? Mitä?

6. Onko teillä kiinnostusta ulkopäiväkotiryhmästä? (Noin 70% päiväkotiajasta vietetään ulkona)

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ Ehkä

Perustelkaa.

Bilaga 5. Barnenkäten

Är du?

☐

Flicka

☐

Pojke

☐

Annat

1. Vart tycker du om att gå med daghems-/ familjedagvårdsgruppen? Ringa in 3 stycken alternativ.

Ut i snön

Till stranden

Till skogen

Till bäcken

Till gården

Till sportplan

2. Tycker du om att vara ute på daghemmet? ☐ Ja

☐

Nej

Varför tycker du så?

3. Vad tycker du om att göra ute? Rita. (Föräldrarna kan skriva en förklaring till bilden nedan. Ifall ditt barn har svårt att komma igång med uppgiften kan du handleda hen med hjälp av dessa frågor: Med vem, hur och var)

Beskriv här vad teckningen till fråga tre föreställer.

4. Rita din drömdaghem-/ familjedagvårdsgård! Föräldrarna kan skriva en förklaring till bilden nedan. (Ifall ditt barn har svårt att komma igång med uppgiften kan du handleda hen med hjälp av dessa frågor: Hur skulle den se ut? Vad skulle där finnas? Var och vad skulle du leka?)

5. Vad tycker du skulle vara roligt att göra ute på daghemmet? Färqlägg tre alternativ du gillar mest.

☐ Vårfest ute	☐ Sångstund ute
☐ Julfest ute	☐ Samling ute
☐ Skogsutflykt	☐ Gymnastik ute
☐ Andra förslag? _____	

☐ Jag ger tillåtelse att mina bilder får användas i presentationen av resultatet

Bilaga 6. Kyselylomake lapsille

Oletko?

☐

Tyttö

☐

Poika

☐

Muu

1. Minne lähdet mieluiten päiväkotit-/ perhepäivähoitoryhmän kanssa? Ympyröi kolme eri vaihtoehtoa.

Ulos lumeen

Rannalle

Metsään

Purolle

Pihalle

Urheilukentälle

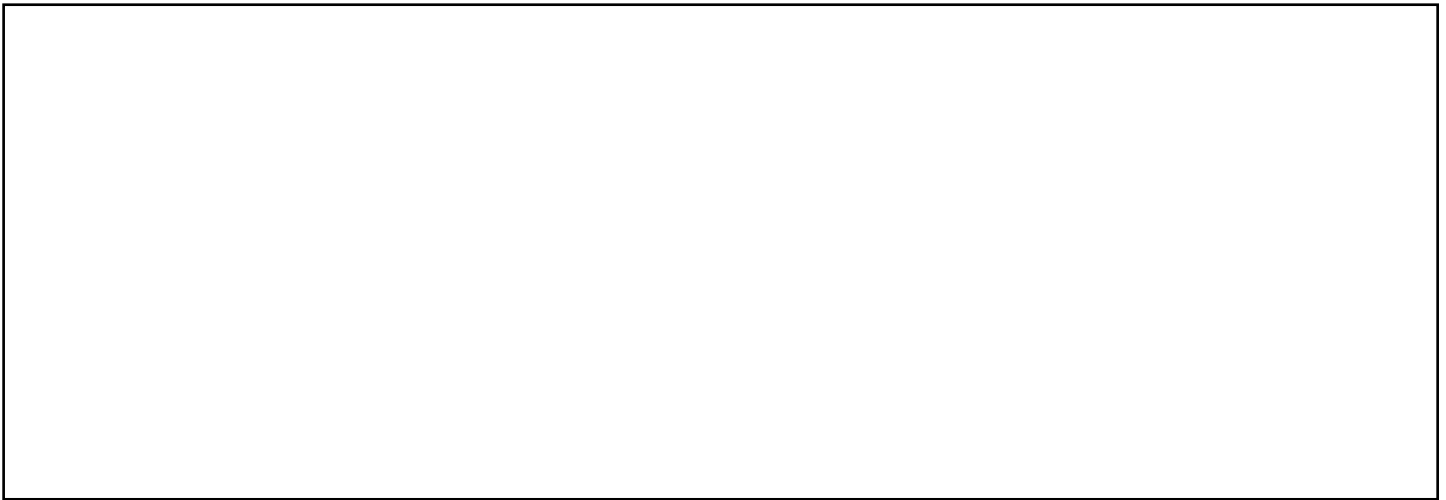
2. Pidätkö ulkona olemisesta päiväkodissa? ☐ Kyllä ☐ En

Miksi olet sitä mieltä? _____

3. Mitä teet mieluiten ulkona? Piirrä kuva. (Vanhemmat voivat selittää kuvan, ja myös seuraavien kysymyksien avulla auttaa lasta, jos hänellä on vaikeuksia päästä vauhtiin tehtävän kanssa. Esim. kenen kanssa ja missä leikit)

Selitä mitä tehtävä kolmen kuva tarkoittaa?

4. Piirrä unelmiesi päiväkot/-/ perhepäivähoitopaikan piha. Vanhemmat voivat selittää kuvan. (Vanhemmat voivat myös seuraavien kysymyksien avulla auttaa lasta pääsemään vauhtiin tehtävän kanssa: Miltä piha näyttäisi? Mitä pihalla olisi? Missä ja mitä leikkisitte?)

5. Mikä olisi mielestäsi hauskaa tekemistä ulkona päiväkodissa? Väritä kolme vaihtoehtoa joista pidät eniten.

☐ Kevätjuhlat ulkona	☐ Joulujuhlat ulkona
☐ Päiväkokoon-tuminen ulkona	☐ Lauluhetki ulkona
☐ Metsäretkiä	☐ Liikuntaa ulkona
☐ Muita vaihtoehtoja? _____	

☐ Annan luvan että piirtämäni kuvat saa käyttää tuloksien esittelyssä.

Bilaga 7. Brev åt personal

Hej!

Här kommer instruktioner gällande enkäterna som berör projektet DuMeNaturen.

Enkäterna är utsedda för barn som är födda mellan åren 2012-2013 (4-5-åringar) samt deras vårdnadshavare.

Enkäterna samt följebrevet delas ut till familjerna i kuvert för att säkerställa anonymiteten. Familjerna returnerar enkäterna i kuvert till daghemspersonalen/familjedagvårdaren.

Enkäterna delas ut till familjerna onsdagen den **28.2.2018**

Sista dagen för familjerna att returnera enkäterna är fredagen den **9.3.2018**.

För att vi ska kunna fastställa bortfallet i enkätundersökningen, måste vi veta hur många enkäter som skickas ut till familjerna och hur många som returneras per enhet. Därmed bör någon från personalen dokumentera detta.

Detta brev samlas in i samband med insamlingen av alla kuvert från enheten.

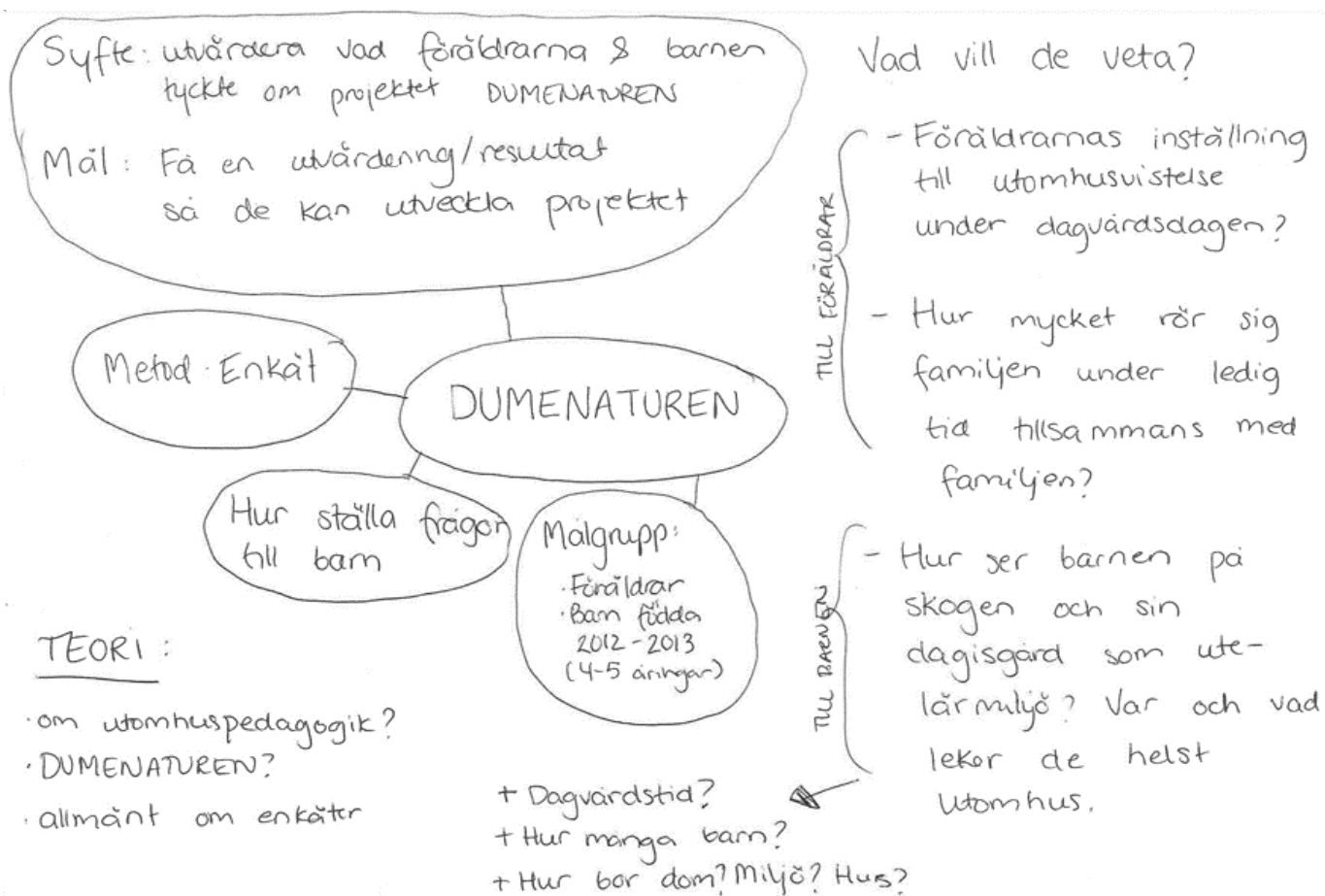
Tack på förhand!

Enhet: _____

Antal kuvert som delats ut på enheten: ____

Antal kuvert som returnerats på enheten: ____

Bilaga 8. Tankekarta

Bilaga 9. Powerpoint presentation

Examensarbetet

- Målet
- Syftet
- Våra frågeställningar
- Undersökningsmetod - enkäter
- Undersöknings sampel:
94 barn och deras föräldrar
Silva, Sofia, Furubo, Hulta, familjedagvård

Hur vi byggt upp enkäterna

- Inledande fas (bekanta oss med ämnet, litteratur)
- Planerings fas (Planering av enkätens frågor, sagotering)
- Utvecklings fas (förändringar & pilotförsök)
- Avslutande fas (Följebrev, daghemsbrev)

Etik och barnsyn

- Hur involvera och framhäva barnets delaktighet?
- Hur fastställa respondenternas anonymitet?
- Hur presentera resultatet ur ett etiskt förhållningssätt?

Resultatredovisning

- Det totala bortfallet presenteras
- Bortfallet inom varje enhet presenteras
- Alla frågors resultat presenteras först skilt
- Sedan presenteras en sammanfattning av hela resultatet och analysen

Bakgrundsfrågor i enkäterna

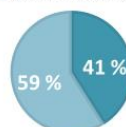
FÖRÄLDRAENKÄTEN	BARNENKÄTEN
► Vilket daghem går ert barn på?	► Är du?
(Flicka, Pojke, Annat)
► Var på Kimitoön bor ni?	
► Vårt barn tillbringar tid på daghemmet:	
► Hur många barn födda 2012-2013 bor det i er familj?	

Bortfall

SILVA DAGHEMS BORTFALL

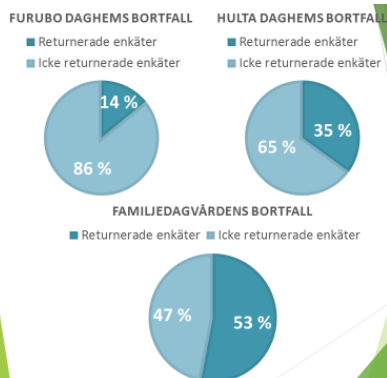
- Retunerade enkäter
- Ikke retunerade enkäter

SOFIA DAGHEMS BORTFALL

- Retunerade enkäter
- Ikke retunerade enkäter

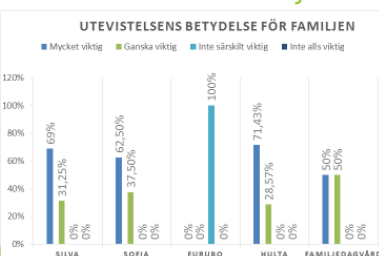

Analys av bortfallet

- Orsaker till bortfallet:
 - Tidpunkt
 - Svarstiden
 - Bristande intresse

1. Hur betydelsefull är utevistelsen för er familj?

1. Hur betydelsefull är utevistelsen för er familj? - Analys

- Svaren har kategoriserats enligt:
 - Fysisk hälsa
 - Psykisk hälsa
 - Barnets utveckling

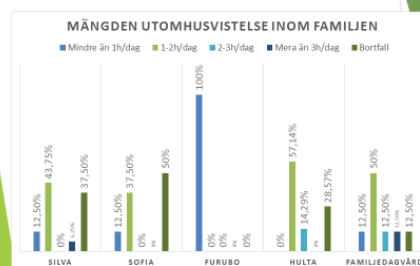
Citat

"Utevistelse stärker barnet fysiskt och psykiskt. Oftast är det redan mörkt då man hämtar barnet från dagis (vintertid) och då känns det bra att barnet vistas ute i dagsljus. I dagis finns möjligheter till olika former av utevistelser och man vill gärna också själv uppmuntra barnet att vara ute än att vistas inne. Man vill visa barnet att det finns olika aktiviteter ute även utanför dagis."

"Frisk luft, titta på naturen och djuren ger lugn och ro, respekt för naturen (andra omkring sig själv) övger energi."

"Frisk luft, mera plats för fantasi, lära sig om naturen på ett spontant sätt."

2. Hur många timmar vistas ni utomhus med era barn?

2. Hur många timmar vistas ni utomhus med era barn? - Analys

- Majoritet svarade 1-2h/dag
- Respondenterna hade svårt att välja mellan svarsalternativen, på grund av:
 - Årstiden
 - Veckodag

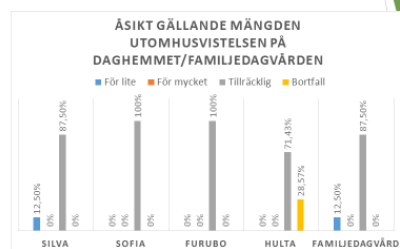
3. Beskriv fritt vad ni brukar göra utomhus med era barn? - Analys

- Svaren har kategoriserats enligt:
 - Vinteraktiviteter
 - Motionsaktiviteter
 - Fritidssysslor
- Respondenternas svar har påverkats av årstiden
- Flera familjer har en aktiv livsstil
- Föräldrarna involveras barnen i vardagssysslor/hobbyn

Citat

- "Säsongsbetonat enligt årstid/ väder. Simning, promenader i skogen, klättring i träd, cykling, lekpark, skridskoåkning, pulkaåkning, sandlåda, trädgårds/ gårdssysslor, fria lekar, gungor, kurrögömma etc."
- "Titta på djurspår, picknick, alla gårdssysslor, mönsteråkning, fiska, pulkaåkning, traktorkörning, stranden, simning, vattenskoter, båtåkning. Det mesta egentligen, beror på årstiden."
- "Länka (gå), gå i skogen, vintersporter, vara till lekparken, delta i föreningsverksamhet såsom fotboll, friidrott, simskola. Trädgårdsarbeten etc."

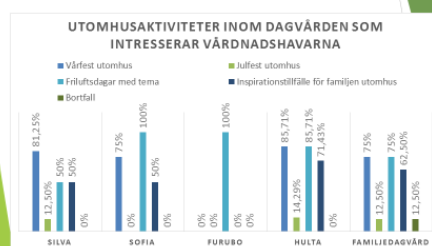
4. Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet/familjedagvården?

4. Vad anser ni om mängden utomhusvistelse på daghemmet/familjedagvården? Analys

- Svaren har kategoriserats enligt följande kategorier:
- Positiva upplevelser av utomhusvistelse
"Jag tycker att utomhusvistelsen är tillräcklig eftersom barnen är ute två gånger om dagen och dessutom går de ofta till skogen eller har gymnastik ute."
- "Bra med utevistelse både på förmiddagen och eftermiddagen. Extra bra med "ledd verksamhet" utomhus barnen gillar det."
- Begränsad utomhusvistelse
"Familjedagvården är ju lite begränsad i och med att dagmamman ska hinna laga mat och så vidare. De kunde kanske vara ännu längre stund utomhus."

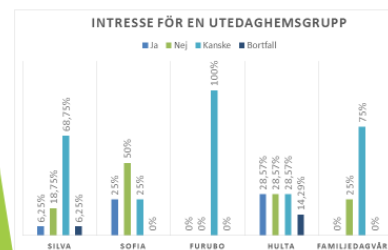
5. Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/familjedagvården?

5. Vilka utomhusaktiviteter intresserar er att göra tillsammans med era barn på daghemmet/familjedagvården? -Analys

- Respondenternas svar kunde ha påverkats av:
 - Årstid
 - Tidsbrist
- Förslag av föräldrarna:
"Besök på tex. lantbruk under höst och vår eller andra yrkesgrupper som arbetar ute i naturen."

6. Finns det ett intresse för en utedaghemsgrupp?

6. Finns det ett intresse för en utedaghemsgrupp? - Analys

- Svaren har kategoriserats enligt 3 följande kategorier:
- Inget intresse för en utedaghemsgrupp
"Tycker utomhusvistelsen är tillräcklig som den är nu"
- "Det passar inte alla barn, jag tror en del skulle varntras av "för mycket" utevistelse, eftersom alla har olika intresseområden och aktivitetsnivå."

► Intresse för en utedaghemsgrupp

"Ulkona oleminen on suositeltavaa, Silvassa toimii jo metsäesikari, ehkä toiminta voisi laajentaa mietittyä se, miten siinä voidaan huomioida erityistarpeita lapsia"

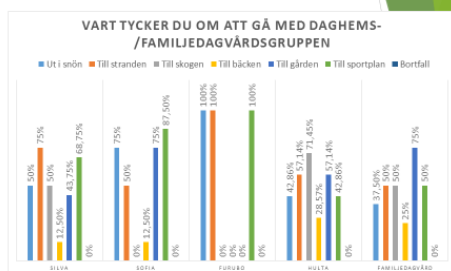
"Silvas" ulkoesikari" verkar fascinerande"

"Komma närmare naturen, använda mer fantasi vid lek"

► Otillräcklig kunskap gällande en utedaghemsgrupp

"Skulle förstås vara roligt med lite mer info men varför inte."

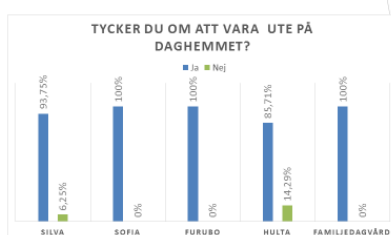
1. Vart tycker du om att gå med daghems- /familjedagvårdsgruppen?

1. Vart tycker du om att gå med daghems- /familjedagvårdsgruppen? - Analys

- ▶ Alla svarsalternativ var relativt populära bland barnen
- ▶ Inget svarsalternativ uteslöts helt av barnen
- ▶ Barnet kan ha svarat utgående från vad hen anser vara nytt och intressant eller utgående från vad de gör dagligen

2. Tycker du om att vara ute på daghemmet?

2. Tycker du om att vara ute på daghemmet? - Analys

- ▶ Barnens svar omfattar en kategori: Fri lek
- ▶ Barnens motiveringar:

"För att man kan leka. Bra med utrymme."

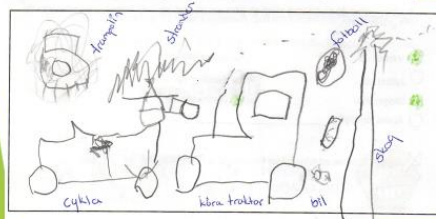
"Man kan gunga, rutscha, skida, bygga kottar i skogen, klättra i träd, leka nata"

3. Vad tycker du om att göra ute på daghemmet? Rita

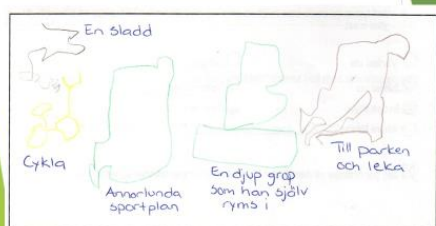
- ▶ Denna metod kallas sagotering
- ▶ Teckningarna och beskrivningarna har delats in i tre kategorier:
 - ▶ Lekar
 - ▶ Vinteraktiviteter
 - ▶ Motionsaktiviteter

3. Vad tycker du om att göra ute?

"Barnet har ritat vad hen tycker om att göra...fotboll, trampolin, köra med sin leksakstraktor / trampaktör, cykla, vara i skogen"

3. Vad tycker du om att göra ute?

3. Vad tycker du om att göra ute?

"1. Hoppa, 2. hiihto, 3. jalkapallo (pall ja maali), 4. polkupyörä"

4. Rita din drömdaghem/familjedagvårdsgård

- Denna metod kallas sagotering
- Teckningarna och beskrivningarna har delats in i två kategorier:
 - Barnens omtyckta lekplatser
 - Barnens utvecklingsförslag

4. Drömdaghem: Barnens omtyckta lekplatser

"På gården ska det finnas sandlåda, rutchbana, ett bord en jättestor klätterställning, en simbassäng med rutchbana och en klätterstege. Gården ska vara nära skolan."

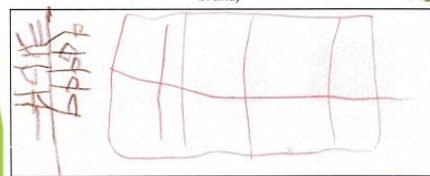
4. Drömdaghem: Barnens omtyckta lekplatser

"På min dagisgård finns fotisplan, cyklar, gungor och klätterställning"

4. Drömdaghem: Barnens utvecklingsförslag

"Den skulle se ut som en polisstation, men en landningsplats för helikoptrar (det röda). Bredvid landningsplatsen växer ett träd (det bruna)"

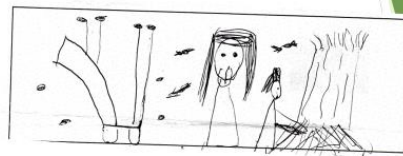
4. Drömdaghem: Barnens utvecklingsförslag

"Bollhav med fladdermöss. En guppig rutchbana som går åt två håll. Spöken. Ska påminna Hoplop"

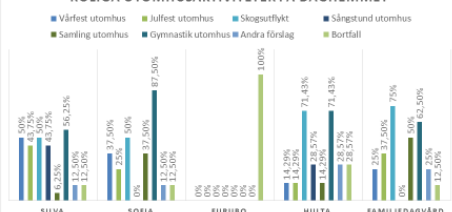
4. Drömdaghem: Barnens utvecklingsförslag

"Tokiga dagisgården men en upp och nervänd rutchkana och ett upp och nervänd träd och en tokig kompis och godis som regnar ner."

5. Vad tycker du skulle vara roligt att göra ute på daghemmet? Färlägg tre alternativ du gillar mest.

ROLIGA UTOMHUSAKTIVITETER PÅ DAGHEMMET

5. Vad tycker du skulle vara roligt att göra ute på daghemmet? Färlägg tre alternativ du gillar mest - Analys

- Årstiden då undersökningen gjordes kan ha påverkat
- Minst populära: julfest ute, samling ute och sångstund ute
- Detta kan bero på att dessa generellt sätt görs inomhus
- Obekant för barnet
- Mest populära: skogsutflykt, gymnastik utomhus
- Bekanta för barnet

Sammanfattning av resultat

- ▶ Majoriteten av föräldrarna värdesätter utomhusvistelsen - vistas gärna utomhus med barnen
- ▶ Föräldrarna påpekade att årstiden påverkat svaren
- ▶ Majoriteten av föräldrarna ansåg att utomhusvistelsen var tillräcklig
- ▶ Inte ett klart intresse för en utedaghemsgrupp
- ▶ Utomhusvistelsen var omtyckt av barnen - många favoritlekar
- ▶ Barnen kom med många nya idéer - drömdaghem
- ▶ Årstiden kan även ha påverkat hur barnen (vinterrelaterat)

Utvecklingsförslag

- ▶ Dessa förslag är utvecklade utgående från barnens svar
- ▶ Barnen är nöjda med sin daghemsgård men kom med många nya idéer
- ▶ Förslag:
 - ▶ Simbassäng
 - ▶ Djur på daghemmet
 - ▶ Fantasifulla idéer: polisstation, Spiderman

Tack för ett fint samarbete!

